

FÖRSVARETS FORUM

FÖRSVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 5/2024

ÖB VISAR VÄGEN
GENERAL CLAESSION HAR TAGIT BEFÄLET

SWE + USA i **AE 24**

HEMVÄRNET stärker upp

Så förbättras villkoren för **PERSONAL**

PLUS: JEF 10 ÅR | NYTT FYSPROGRAM PÅ G
RÖJDYK PÅ LEKHUMÖR | HISTORIA: ROYAL SUÉDOIS

KRIGSFÖRBANDEN FRÄMST

SAMMA DAG SOM LÅNG TID I UNIFORM och en stor bredd av befattningar har förberett mig för uppgiften. Samtidigt är det ett uppdrag som det inte riktigt går att förbereda sig fullt ut för. Jag ska göra mitt allra bästa. Varje dag.

Jag vill rikta mig direkt till dig som militär eller civil medarbetare, värnpliktig eller frivillig i Försvarsmakten: Vi är ett lag och det är vi

Omvärldsläget är krävande. Inom Nato höjs ambitionen vad gäller styrka och motståndskraft. Försvarsmakten har en självklar roll i att driva utvecklingen av alliansens samlade militära förmåga. Det handlar bland annat om att snabbt stärka krigsorganisationen genom tydlighet och struktur vad gäller balans mellan personal, materiel, infrastruktur, övning och

” Jag vill ha rättframma besked och uppriktiga synpunkter. Det gör mig och Försvarsmakten bättre. ”

tillsammans som genomför operationerna, övar krigsförbanden, håller ordning på vår ekonomi, analyserar omvärlden, svarar på regeringsuppdrag och utgör den försvarsmakt som försvarar Sverige och alliansen mot väpnat angrepp. Jag kommer omsätta styrning, ge riktning och alltid sträva efter att skapa förutsättningar för ert arbete och gemensamt skapar vi de effekter vårt kärnuppdrag kräver.

Vi är en av Sveriges största myndigheter och vi har ett av de allra viktigaste uppdragen – för att inte säga det viktigaste, att försvara Sverige och våra allierade mot väpnat angrepp. Det förpliktar, men det gör också att vi med självförtroende och säkerhet agerar i alla de sammanhang där vi möter vår omvärld.

tränning samt att vi förmår nyttiggöra teknikutvecklingen på både kort och längre sikt.

JAG HAR TRÄFFAT många av er förut och jag ser fram emot att ses igen i min nya roll. Jag vill ha rättframma besked och uppriktiga synpunkter. Det gör mig och Försvarsmakten bättre. Av mina medarbetare förväntar jag mig engagemang och att du med den kunskap och erfarenhet du har, var du än är i organisationen, bidrar till krigsorganisationens utveckling. Det ska vara lätt att göra rätt i det arbetet.

Krigsförbanden främst – det är ledstjärnan för mig.

Michael Claesson
Överbefälhavare

S4 AKTUELLT**S10 PORTRÄTTET**

Bergtagen officer

S12 BEREDSKAPSKONTROLL

Oannonserat besök från Chefen

S14 CHEFSBYTE

ÖB till ÖB

S16 SÅ STYR ÖB

General Michael Claesson om vägen framåt

S22 MARKSÄKERHET

Trygg trots ökade risker

S24 SVERIGE I JEF

Brittiskledda styrkan fyller 10 år

S34 RÖJDYK BONDAR

Bildsvep från hopp- och lekhelgen

S46 PLIKTRÅDET

"Utbilda om värpliktigas lagrum!"

S50 ALLT BÄTTRE VILLKOR

Personaldirektören om att stärka Försvarsmakten som arbetsgivare

S50 MATERIEL

Bekämpa mörkret

S62 FYS

Skyrun mot toppen

S64 MAGASINSFYNDET

En norsk spionradio

S66 DEBATT

En domän – en chef

S67 BILDEN**FATTA PENNAN**

JAG MÖTER ETT avsevärt motstånd när jag sätter penna mot papper för att skriva. Det går långsamt, jag blir frustrerad. Bokstäverna till en början oläsliga. Jag håller ut några dagar, anstränger mig att forma bokstäver, välja rätt formuleringar innan jag skriver ned dem. Till slut händer det märkliga att pulsen sjunker, andningen blir djupare. Jag tänker långsammare men utvecklar längre tankebanor än vid datorn. Minns detaljer i vardagen som tidigare aldrig skulle ha fastnat. Jag borde inte bli förvånad, eftersom det finns åtskillig forskning som visar effekter som dessa. Men jag är förvånad. Och undrar vad som skulle hända om fler fattade pennan.

Henrik Lundqvist Rådmark, redaktör

SKARPARE HEMVÄRN. Följ med när Södertörnsgruppen övar efter väpnat angrepp i skärgården. **S26**

FYS 2.0 Lv 6 är med och utvecklar nya träningsprogrammet MFT, Militär fysisk träning. **S52**

SKÄRGÅRSDRAMA Generöst bildreportage från den årliga övningen Archipelago Endeavour. **S36**

ROYAL SUÉDOIS När svenskar med officersdrömmar behövde söka sig utomlands för utbildning. **S56**

REDAKTION. Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och Emilia. **Kontakt:** ff-red@mil.se, telefon: 08-788 88 88. **Ansvarig utgivare:** Anna Siverstig, kommunikationsdirektör. **Redaktör:** Henrik Lundqvist Rådmark, henrikradmark@mil.se, Försvarsmaktens kommunikationsavdelning. **Art Director:** Markus Hillborg, Make Your Mark, Stockholm. **Tryck:** Ljungbergs tryckeri. Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. *Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt.* För ej beställt material ansvaras ej. Utgivningsdag 30 okt 2024. ISSN 1100-8245. Omslag: Beza Mahmod/Stridsfoto.

EN MILJARD FÖR RYMDEN

Försvarsmakten får en miljard kronor för utveckling av rymdförmågor.

– ETT VÄLKOMMET TILLSKOTT som kommer skapa förutsättningar för vår förmågeutveckling inom rymddomänen, säger Mattias Bengtson, projektledare vid Flygstabens rymdavdelning.

Med regeringsbeslutet skapas möjligheter till förmågeutveckling inom rymddomänen, framförallt i tre områden: spaning och övervakning från rymden, nationell uppsändningsförmåga och militär rymdlägesbild.

– Allt fler använder rymden för spaning och övervakning – därför behöver vi utveckla Försvarsmaktens rymdförmågor och stärka vår rymdlägesbild. Vår närvaro i rymddomänen är viktig för den framtida utvecklingen av vår försvarsförmåga, säger Mattias Bengtson.

Spanings- och övervakningssatelliter är en förmåga med global räckvidd. Dessa satelliter bidrar till Försvarsmaktens lägesbild och underrättel-

Spaningsatelliter bidrar i Försvarsmaktens underrättelseinhämtning.

seinhämtning för bland annat långräckviddig bekämpning.

Satsningen på en nationell uppsändningsförmåga ger Försvarsmakten goda förutsättningar att kunna sända upp egna satelliter i omloppsbana, vilka kommer

bidra till Sveriges säkerhet och försvarsförmåga.

Uppsändningar från Sverige kommer dessutom öka tillgängligheten och möjligheterna för fler aktörer än bara Försvarsmakten att nyttja uppsändningsförmågan.

DE HJÄLPER ER HITTA RÄTT MEDARBETARE

FÖRSVARSMAKTEN

HRC hjälper till med rekrytering av exempelvis it-personal.

Under ett år erbjuder Rekrytering- och Karriärstödsavdelningen på HR-centrum ett särskilt stöd för att rekrytera svårrekryterade tjänster.

HR-CENTRUM HJÄLPER till med att söka i Linkedins omfattande kandidatbas och identifierar och kontakter lämpliga kandidater. Genom att använda

filter som utbildningsbakgrund, arbetslivserfarenhet och tidigare arbetsgivare kan de hitta personerna som bäst matchar behoven.

För att kunna få stöd ska den utlysta befattningen vara civil och svårrekryterad, samt avse en tjänsteman. Exempel på rekryteringar där HR-centrum kan stötta med LinkedIn Search är svårrekryterade tjänster inom it, inköp och teknik.

HAMPIUS CARLSSON

37 skolinformatorer står redo att möta unga ute på skolor runt om i landet. Informatorerna har en viktig roll i Försvarsmaktens tillväxt.

NY KULL SKOLINFORMATÖRER KLARA

Under hösten blev ytterligare 37 skolinformatorer klara med sin utbildning.

DEN NIO DAGAR långa utbildningen skedde hos Livgardet i Kungängen med flera externa föreläsare, bland annat från Polisen.

– De pratade om våld i offentliga miljöer och eftersom våra skol- och yrkesinformatorer ofta arbetar i skolor, på mässor och event är det viktigt att de får en förståelse för vad som kan hända. Vi bjöd även in en psykolog som pratade om hur man kan bemöta unga människors oro, säger

Sebastian Bergström, central rekryteringskoordinator på FM HRC.

Under kursens praktiska moment planerade deltagarna föreläsningar av olika slag, en mäsia och även ett idrottspass kombinerat med föreläsning.

Även ett studiebesök på Hanninge garnison genomfördes för att ge en bild av vilka olika befattningar som finns inom marinen.

Utbildningen genomförs årligen av FM HRC. Skol- och yrkesinformatorerna har en viktig roll i Försvarsmaktens tillväxtresa och är ofta den första kontaktytan mellan unga människor och myndigheten.

CITATET

”Krig är svårt att förstå. De som är med i det ser så lite. Det bullrar. Folk såras och dör. Alla är rädda. Alla vet så lite om det pågående skedet.”

Nils Bildt i sin bok *Putins vidriga krig – Två år av brott och tragik i Ukraina*.

HALLÅ DÄR

... **Kenneth Fellén**,
arméförvaltare, som
är införingsledare för
Markstridsuniform 24.

Vad avgör vilka förband som får MSU 24 först?

– Logistikchefen har valt ut ett antal förband - jämnt fördelat mellan försvarsgrenar, och stridskrafter med tyngdpunkt norrut.

Vad styrde valet?

– Det är vilka som har huvudtjänsten i fält som styr. De tre första som i slutet av året får uniformen – F 21, K 4 och Lapplandsjägargruppen – har valts bland annat utifrån att de är lagom många för att uniformerna ska räcka till.

När gissar du att alla i Försvarsmakten fått den nya uniformen?

– För hela grundorganisationen – tidigast 2027. Talar vi om hela krigsorganisationen så är det tio år till, 2037.

Vad saknas när MSU 24 delas ut?

– Kängor, mössa och handskar. Sådana kommer att tas fram i nya modeller lite längre fram. Som läget är i dag kan vi köpa en fältuniform, och det som hör till den, av en bättre kvalitet. Försvarsmakten har inte så kärtvt med pengar längre, vilket är en klar fördel. MSU 24 är av riktigt bra kvalitet.

REKORDINTRESSE FÖR IT-JOBB

För att möta Försvarsmaktens stora rekryteringsbehov inom IT genomförs sedan november 2020 Insteg IT. Programmet, som genomförs med start två gånger per år på FMTIS IT-stödavdelning i Arboga, riktar sig till personer utan tidigare IT-erfarenhet men med ett starkt intresse för området. Ansökningsfönstret till vårens omgång av Insteg IT har precis stängts, och intresset är större än någonsin.

DEN 3 MARS 2025 drar en ny omgång av Insteg IT igång. Totalt har 548 personer sökt till de tolv platser som erbjuds. Höstens omgång hade 447 sökanden.

– Jag är jätteglad över det stora intresse som finns för att jobba med IT inom Försvarsmak-

Aldrig tidigare har så många sökt till Insteg IT som till vårens omgång.

JOHAN WIKTORSSON

makten. Insteg IT är ett viktigt verktyg för att vi ska lyckas attrahera rätt kompetens, säger Tobias Knutsen, ansvarig för Insteg IT.

Deltagarna i programmet anställs från dag ett och får lön under hela den ettåriga utbildningen. De som har genomfört programmet hittills har gått

från att tidigare jobba som exempelvis konditor och på bensinmack till att idag inneha befattningar som cybersäkerhetspecialist och IT-tekniker.

Av de sammanlagt 68 personer som genomfört utbildningen sedan starten 2020 är 94 procent kvar i Försvarsmakten än idag.

NATOPREMIÄR FÖR FLYGVAPNET

I början av oktober deltog enheter ur Norrbottens flygflottilj i Natoövningen Ramstein Flag 24 i Grekland.

– DET KÄNNES SPECIELLT att vara här. Bortsett från Steadfast Defender 24 med Nordic Response 24 i våras är detta den första Natoövningen som flygvapnet är med på, säger Anders Gustafsson, kontingentschef.

Huvudsyftet med Ramstein Flag 24 är att stärka samarbetet och integrationen mellan medlemsländerna, och att visa Natos beslutsamhet, engagemang och förmåga att avskräcka potentiella motståndare och försvara

Jas 39 Gripen lågflyger i en grekisk dalgång under Ramstein Flag 24.

DMITRIOS DIMITRAKOPOULOS

alliansen genom operationer i flera domäner.

Övningen är den första Natoövningen med flaggstatus (luftstridsövningar med

flera scenarion utformade för att ge realistiska utmaningar i flera domäner). Fler än 140 flygplan från tolv nationer deltog.

NEW YORK NATIONAL GUARD STÄRKER USA-SAMARBETET

Under september besökte för första gången en delegation från New York National Guard Sverige. Det var starten på samarbetet inom ramen för USA:s säkerhetssamarbetsprogram State Partnership Program (SPP).

ETT PARTNERSKAP INOM SPP innebär att en amerikansk delstats nationalgarde och ett utvalt lands försvarsmakt knyts samman för att bygga relationer som syftar till att öka parternas respektive förmågor.

I somras undertecknades en avsiktsförklaring om samarbete mellan Sverige och den amerikanska delstaten New Yorks National Guard. I samband med besöket i september visades bland annat förmågor inom armén, marinen och flygvapnet.

– Relationen med New York National Guard kommer att stärka såväl förmågeutveckling som övningsmöjligheter, säger Johan Pekkari, chef för Försvarsmaktens strategienhet.

Army National Guard omfattar ungefär hälften av USA:s stridsstyrkor.

New York National Guard har viktiga förmågor av svenskt intresse, bland annat divisionsförmåga, och därmed kapacitet att organisera och leda stora militära enheter. De har också omfattande erfarenhet av att utbilda, träna och öva i större förbandsvolym, vilket är en viktig förmåga att utveckla för Försvarsmakten.

Försvarsmakten kan med sin expertis bidra till National Guards utveckling bland annat avseende förmågan att verka i arktisk miljö. Andra potentiella förmågor att samarbeta

kring finns bland annat inom stridsflyg och informationsutbyte i luftdomänen samt skydd av hamnar och annan infrastruktur.

– Vi ser fram emot att inleda ett spännande och viktigt samarbete som kan stärka både Försvarsmakten och New York National Guard. Ytterst kommer det bidra till att Försvarsmaktens interoperabilitet och förmågor utvecklas så att vi än bättre kan ta ansvar för vår säkerhet och bidra till alliansens avskräckning, säger Johan Pekkari.

100 SNABBA MOTORBÅTAR

Från 2026 får marinen och Hemvärnet nya båtar.

DEN NYA BÅTMODELLEN kommer från svenska båttillverkaren Alukin och får benämningen MSMB typ 200 (Mindre snabbgående motorbåt). I grunden rör det sig om modellen CW 950, som är en tio meter lång hyttbåt av aluminium. Den

Ytterst robusta Alukin CW 950 ligger till grund för MSMB typ 200.

har plats för åtta passagerare med packning och ska användas av marinen och Hemvärnet.

Försvarets materielverk har

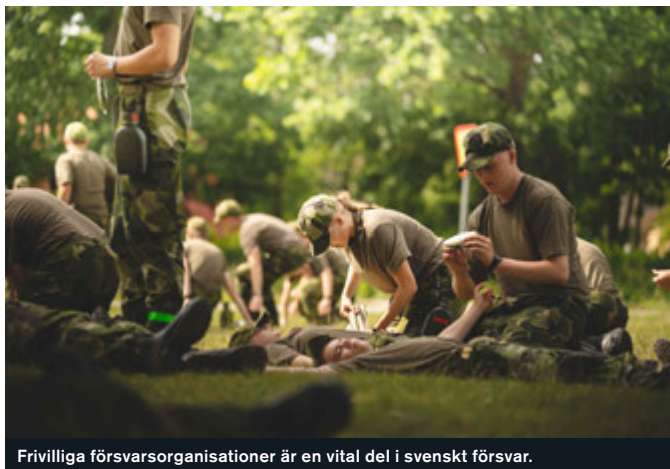
tecknat ett nioårigt kontrakt och den första leveransen väntas ske 2026. Totalt kan över 100 båtar komma att köpas in.

NY INRIKTNING FÖR FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPER

En försvarsmaktsgemensam grund har tagits fram för utveckling av arbetet med frivilliga försvarsorganisationer. Inriktningen mot 2030 ska bidra till ökad operativ effekt och ge långsiktiga förutsättningar för utveckling och tillväxt.

DE FRIVILLIGA försvarsorganisationerna bidrar till krigsförbandens personalförsörjning inom sina specialområden. Genom rekrytering och utbildning av specialister samt vidareutbildning av krigsplacerad personal bidrar de till Försvarsmaktens tillväxt och ökade förmåga. De är även viktiga för folkförankring och försvarsvilja.

Det ömsesidiga förhållandet mellan de frivilliga försvarsorganisationerna och För-

Frivilliga försvarsorganisationer är en vital del i svenskt försvar.

EGEM-ULLÖRE-GUO-HM-EATHUSAM

svarsmakten ska ses som ett partnerskap.

– Försvarsmakten styr inte de frivilliga försvarsorganisationernas interna verksamhet men vi strävar efter tydlighet avseende önskvärd utveckling

av kompetenser. Vår ambition är att fördjupa vårt engagemang med de frivilliga försvarsorganisationerna och att nyttja dem i vår tillväxt, säger Rikshemvärnschef generalmajor Laura Swaan Wrede.

PÅ NY POST

Lena Orbelius har anställts som tf försvarsinspektör för Hälsa och miljö i Försvarsmakten, från den 1 oktober och som längst till 31 januari 2025.

Överstelöjtnant **Torbjörn Eriksson** placeras som Flygsäkerhetsinspektör och chef för militära Flygsäkerhetsinspektionen (Flygl) vid HKV från den 1 okt och som längst till 30 sep 2025. Eriksson konstitueras i befattningen till överste den 1 okt och så länge Eriksson tjänstgör som Flygsäkerhetsinspektör och C Flygl.

Regementsförvaltare

Peter Brynger placeras som marinstabförvaltare från den 7 okt och som längst till 1 dec 2025.

Förvaltare **Kristian Carlander** placeras vid Stockholms amfibiere-

gemente som förbandsförvaltare från 30 sep och som längst till 31 dec 2029.

Förvaltare **Jacob Sanjiva** placeras vid första ubåtsflottillen som förbandsförvaltare från 30 sep och som längst till 31 dec 2029.

Förvaltare **Håkan Friman** placeras vid Ing 2 som förbandsförvaltare från 30 sep och som längst till 31 dec 2029.

Generallöjtnant **Carl-Johan Edström** placeras som chef för Försvarsstaben från 1 okt och som längst till 30 sep 2030.

Anders Bäckström placeras som stf chef för HKV FST STRA PLAN från 1 sep och som längst till 31 aug 2027.

Kommandörkapten **Carl Lundvall** placeras som chef för Ledningsstridsskolan vid LedR från den

4 nov och som längst till 31 okt 2026. Lundvall utnämns till kommandör den 4 nov.

Överste **Magnus Magnusson** placeras som militär rådgivare vid stabssavdelningen ÖB GD stöd från 1 okt och som längst till 31 mars 2027.

Överste **Markus Höök** placeras som stabschef vid Försvarsstaben från den 1 okt och som längst till 30 sep 2027.

Överste **Anders Edholm** placeras som projektledare vid HKV FST CIO den 4 nov och som längst till 31 aug 2025.

Brigadgeneral **Anders Svensson** placeras som C NMR vid SHAPE i Mons, Belgien från den 1 sep och som längst till 31 aug 2027.

Karin Stenebo placeras som stf avdelningschef vid FST GEN UTB

NY CHEF FÖR FÖRSVARSTABEN

Den 27 september tog generallöjtnant Carl-Johan Edström befälet över försvarsstaben och Högkvarteret. Det skedde under en ceremoni vid Högkvarteret i Stockholm.

Carl-Johan Edström förordnades till ny chef för försvarsstaben i förra veckan. På fredagen tog generallöjtnanten befälet över försvarsstaben och Högkvarteret.

– Det räcker inte med att bara vara redo. Vi måste ligga steget före, tänka längre, agera snabbare. Vi måste vara flexibla och innovativa – och vi ska vara bäst, säger Carl-Johan Edström.

Nu har han tagit befälet för försvarsstaben och Högkvar-

teret, som är benämningen på det krigsförband staben bildar.

– Vi ska inte bara hantera dagens hot, vi ska bygga framtidens försvar. Ett försvar som inte bara är starkt och redo idag, utan som kan möta de okända hot som morgondagen kan föra med sig, säger Carl-Johan Edström.

I sin nya roll som chef för försvarsstaben kommer Carl-Johan Edström att, som stabschef, stödja överbefälhavaren i att leda och samordna Försvarsmaktens arbete. Han kommer närmast från rollen som chef för operationsledningen.

– De senaste två åren har jag haft den stora äran att leda operationsledningen och dess stab, och när jag nu lämnar den rollen vill jag rikta ett

Generallöjtnant Carl-Johan Edström tar befälet över Försvarsstaben och Högkvarteret.

AMANDA GAHM/FÖRSVARSMAKTEN

djupt och uppriktigt tack till var och en av er. Ni har gjort mer än vad någon kan begära.

Carl-Johan Edström efterträder Michael Claesson.

från den 1 aug.

David Moheim anställs som C FST STÖD KOMMERS från den 2 sep.

Överste **Lars Karlsson** placeras som chef för genomförandeavd vid Arméstaben från 1 feb 2025 och som längst till 31 dec 2026.

Överste **Magnus Ståhl** placeras som chef för Norra militärregionen 1 feb 2025 till 31 mars 2029.

Överste **Johan Magnusson** placeras som chef för Förbands- och materielavdelningen vid HKV FST CIO från den 1 juni och som längst till 31 dec 2024.

Överste **Jan Engman** placeras som chef för Funktionsledningsavd. Vid HKV FST CIO från 1 juni och som längst till 31 aug 2026.

Brigadgeneral **Per Nilsson** har placerats som stf arméchef den 16 sep, och innehar befattningen

som längst till 30 sep 2027.

Överste **Anders von Sydow** placeras som till försvarslogistikchefens förfogande från 1 okt och som längst till 30 sep 2025.

Överstelöjtnant **Annelie Olausson** placeras som chef för P7, tillika chef för 7:e brigaden från den 15 jan och som längst till 31 aug 2028. Olausson utnämns till överste den 15 januari 2025.

Överste **Lennart Widerström** placeras som chef för 7:e brigaden tillika fortsatt chef för P7 under perioden 1 sep 2024 till 15 jan 2025.

Överstelöjtnant **Anders Lundin** placeras som chef för Flygstabens stödavdelning den 2 okt och som längst till 31 aug 2026.

Överste **Mats-Uno Runeson** placeras som stf chef för Helikop-

terflottiljen från 2 okt och som längst till 31 okt 2027.

Överste **Fredrik Herlitz** placering som chef för Amf 4 förlängs från den 1 okt och som längst till 31 aug 2025.

Brigadgeneral **Mattias Hansons** placering som chef för Försvarsstabens CIO-enhet förlängs från den 1 okt och som längst till 31 mars 2026.

Kommandör **Anton Hertoogs** placeras som chef för HKV FST HR Utlandssektion från den 1 sep och som längst till 31 aug 2027.

Överste **Bengt Alexandersson** placeras som stf chef för FST HR Chefsförsörjningssektionen tillika chefsutvecklare armé från den 1 juni och som längst till 30 juni 2026.

BERGTAGEN

Steffen Hansen är reservofficer i Försvarens operationsledning. Och bergsklättrare.

” Det hade samlats betydligt fler människor i kön på torget i Chamonix än vad som får plats i kabinbanan upp till Aiguille du Midi på 3 842 meter över havet. Vi hade dock bokat biljetter i förväg och på vägen upp småpratade vi lite med klättrare av alla möjliga nationaliteter.

På toppen känner man av den tunna luften, andningen blir tyngre. Jag blickar ut över den knallvita glaciären och den tunna kammen man ska gå ut på. På höger sida ett stup på 300 meter och till vänster 800 meter. På med stegjärn, hjälm, sele och knyt in dig i replag. Jag undviker att snegla åt sidan, ser bara var jag sätter fötterna.

Snart tittar jag upp på den varma söderväggen, en vertikal till synes helt slät vägg på 248 meter. Där ska jag upp, med mina två kamrater. Plus ett gäng till – så det gäller att skynda sig fram, så man inte hamnar i kö. Jag klättrar en replängd, sätter ett ankare, står kvar och väntar på nästa man. Det går åt åtta repläng-

der, och många timmar, men till slut är jag uppe på platån, pustar ut och dricker det sista vattnet. Det var mäktigt att klara något som såg helt omöjligt ut.

På bergväggen handlar det om att utmana sig själv, utan att försätta sig i en situation där det blir för svårt. Att vara problemlösare helt enkelt. I naturen. Det är det jag gillar med klättring. Och att vara med kompisarna förstås.

Och man lär sig av misstag. Det värsta jag varit med om var i Västervik för två somrar sen. Jag föll fyra meter och slog i en klippavsats. Punkterade hälens trampdyna och fick sprickor i bröstkorgen. Det resulterade i transport till sjukhuset. Nu är jag noggrannare med att förbereda rutten och reflektera över hur det ser ut – faller jag där, måste jag trycka ifrån väggen så jag inte slår i.

Det blir klättring minst en gång i veckan. Ibland packar jag utrustningen i kajaken som jag har på Djurgården, passerar Fjäderholmarna till Nyckelvik i Nacka och klättrar där. ”

STEFFEN HANSEN

Bor: Stockholm.

Bakgrund:

Fallskärmsjägare och pilot.

Jobbar: som reservofficer på Högkvarterets operationsledning, J5, som ansvarig för JEF.

Intresse: Har klättrat i berg sedan 2017.

Planer: Åker till Grekland om en månad för att klättra.

BEREDSKAPSKONTROLL

FÖRSVARSGRENARNA SKÖT

Läget i närområdet har förvärrats och Ryssland har infiltrerat flera Natoländer, däribland Sverige. Natos AWACS-plan har upptäckt ryska förband som fört in lätta mark-robotsystem i Sverige. Både uppe i norr och ute till havs i höjd med Stockholms skärgård. Det var den fiktiva inramningen när operationsledningen testade beredskapen i Försvarmakten.

Klockan är runt åtta på morgonen och den svarta Blackhawk-helikoptern lyfter sakta från landningsplatsen på Gärdet i Stockholm. Ombord finns Fredrik Stålberg, tjänsteförordnad chef för ope-

rationsledningen i Högvartaret. Med sig har han ställföreträdande chefen för flygvapnet, Tommy Petersson.

Destinationen är Berga där de ska byta till en stridsbåt 90 för vidare färd till en ö i Stockholms skärgård. Där ska de kontrollera Försvarmaktens förmåga att snabbt agera och slå ut fiendliga förband som tagit sig in i landet sjövägen.

– Beredskapskontrollen sker oförberett och genomförs med skarp ammunition, och ska visa att vi har förmågan att försvara landet. Det vill säga agera snabbt, tydligt och professionellt, säger han i den bullriga helikoptern.

Efter omkring 20 minuter är vi framme och möts av

personal som är en del i Fredrik Stålbergs team som ska genomföra kontrollen. En komplex verksamhet där förband från både marinen och flygvapnet deltar. Planen är att marina enheter med stöd av stridsflyg ska bekämpa fiendliga förband som gått iland på en ö i närheten. Något som ställer höga krav på fastställda rutiner, ansvar och metoder. Inte minst hos chefer.

FÖRBANDEN UTSLAGNA

EFTER EN KORT väntan dyker marinens fartyg upp och bekämpar fienden med sina 57-millimeters automatkanoner. Kort därefter kommer också två Jasplan in på låg höjd och skjuter med sina automatkanoner. När tystna-

OLA JACOBSEN/FÖRSVARSMAKTEN

Besättning på HMS Gävle under beredskapskontrollen.

SKARPT – SLOG UT FIENDEN

den lägger sig över ön är de fientliga förbanden utslagna.

Under flera dygn har också kustjägare från amfibieregementet legat på fast spaning i skärgården och rapporterat fiendens rörelser i området.

När det är dags att slå ut fienden hjälper de också till att leda in Jasplanen så piloterna vet vilka mål de ska attackera.

Samtidigt har enheter från armén uppe i norr upptäckt fientliga förband med robotsystem som är på väg att förbereda sig. Med hjälp av olika sensorer beräknas koordinaterna som skickas ner till Archer-pjäserna som redan är grupperade och redo att skjuta. Inom bara några sekunder avfyras en rad preci-

sionsgranater mot det fientliga målet. Även flygvapnet deltar i insatsen genom att släppa bomber med hög precision från Jasplan. Effekten är omedelbar – det finns i princip inget kvar av fienden.

– Det är otroligt viktigt att vi genomför det här och visar att vi kan lösa uppgiften. Det handlar både om att klara av att försvara oss själva, men också bidra till Natos gemensamma försvar och avskräckning, säger Fredrik Stålberg.

RAPPORTERAS TILL NATO

UNDER ÖVERBEFÄLHAVAREN är det chefen för operationsledningen som har ansvaret för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp, hävda

vår territoriella integritet och skydda svenska intressen. En del i beredskapskontrollen var också att kontrollera operationsledningens förmåga till att kunna analysera uppgiften och prioritera mål.

Beredskapskontroller är en viktig del i Sveriges och Natos avskräckning gentemot Ryssland. Resultatet kommer att rapporteras till Natos operativa högkvarter i Brunssum i Nederländerna.

För att säkerställa att Försvarsmaktens förband kan lösa sina uppgifter som de ska genomför chefen för operationsledningen under året olika former av beredskapskontroller. ◀

Text **Philip Simon/OPL**

Kustjägare på fast spaning i Stockholms skärgård.

CARL NYMAN/FÖRSVARSMAKTEN

HMS Gävle bekämpar fientliga mål under beredskapskontrollen.

OLA JACOBSEN/FÖRSVARSMAKTEN

Generalmajor Fredrik Stålberg, chef för operationsledningen, följer upp beredskapskontrollen.

CARL NYMAN/FÖRSVARSMAKTEN

"JAG TAR BEFÄLET"

Under högtidliga former tog Michael Claesson över som Sveriges nya överbefälhavare under en överlämningsceremoni på Karlbergs slott den 30 september.

FANBORG OCH INMARSCH av honnörsvakt till tonerna av musikkår inledde den ceremoni då symbolen för överbefälhavarens ämbete – kommandostaven – överlämnades. Från Micael Bydén till Sveriges nya överbefälhavare, Michael Claesson.

Inför samlingen av inbjudna gäster, representanter ur Försvarsmakten, andra myndigheter och försvarsministern hördes Michael Claessons första ord på posten som bekräftade övergången: "Jag tar befälet!"

SKA AGERA MED SJÄLVFÖRTROENDE

I SITT TAL framförde han att fokus kommer vara att fortsätta stärka krigsorganisationen och skapa förutsättningar för att effektivt och målinriktat leverera på kommande försvarsbeslut.

– Vi ska fortsätta vår integration in i Nato där vi ska vara lyhörda, men också agera med självförtroende och tydlighet.

Försvarsmaktens nya ÖB avslutade talet med att uppmana Försvarsmaktens personal att alltid hålla professionalism, integritet och värderingar högt.

– Mitt ledarskap ska fortsatt bygga på några grundläggande principer: tydlighet, uppdragstaktik och ansvarsglädje. ◀

*Text Försvarsmakten Foto Amanda Gahm/
Försvarsmakten*

**Symbolen för
överbefälhavarens
ämbete –
kommandostaven
– överlämnades
från Micael
Bydén till Michael
Claesson.**

ALLT FÖR KRIGSFÖRBANDEN

NÄR MICHAEL CLAESSION FICK KOMMANDOSTAVEN I SIN HAND BLEV HAN SVERIGES TRETTONDE ÖVERBEFÄLHAVARE. HAN HAR TALAT MYCKET OM KRIGSFÖRBANDEN UNDER TIDEN NÄRMEST EFTER SITT TILLTRÄDE. MÖT HONOM I EN INTERVJU DÄR HAN BERÄTTAR VAD HAN FOKUSERAR PÅ DEN KOMMANDE TIDEN.

Text **Linus Ehn/FST Komm**

MÅNDAGEN 30 september fick Försvarsmakten en ny överbefälhavare.

Att ceremonin direktsändes och följdes av framträdanden i samtliga rikstäckande medier säger något om hur stort fokus det är på Försvarsmakten när hösten 2024 drar in.

– Jag förstår att det finns en stor nyfikenhet på vem denne Claesson är! Jag vill å ena sidan markera kontinuitet, jag vill å andra sidan visa min personliga syn på hur den ska omsättas och implementeras, säger Michael Claesson.

I december kommer med all

sannolikhet ett nytt Totalförsvarsbeslut. Försvarsbeslut är regeringens sätt att styra Försvarsmakten och de växande anslagen gör att kraven uppifrån är större än på decennier. Beslutet innebär en ny politisk inriktning och går åt ett håll som Försvarsmakten föreslagit. Försvaret av Sverige och våra allierade blir den viktigaste uppgiften.

– Jag vill sätta den riktningen med mitt språk. Det kommer en programförklaring och jag uttrycker det här i traditionella militära termer, det handlar framför allt om implementeringen av för-

svarsbeslutet och en fortsatt integrering i Nato.

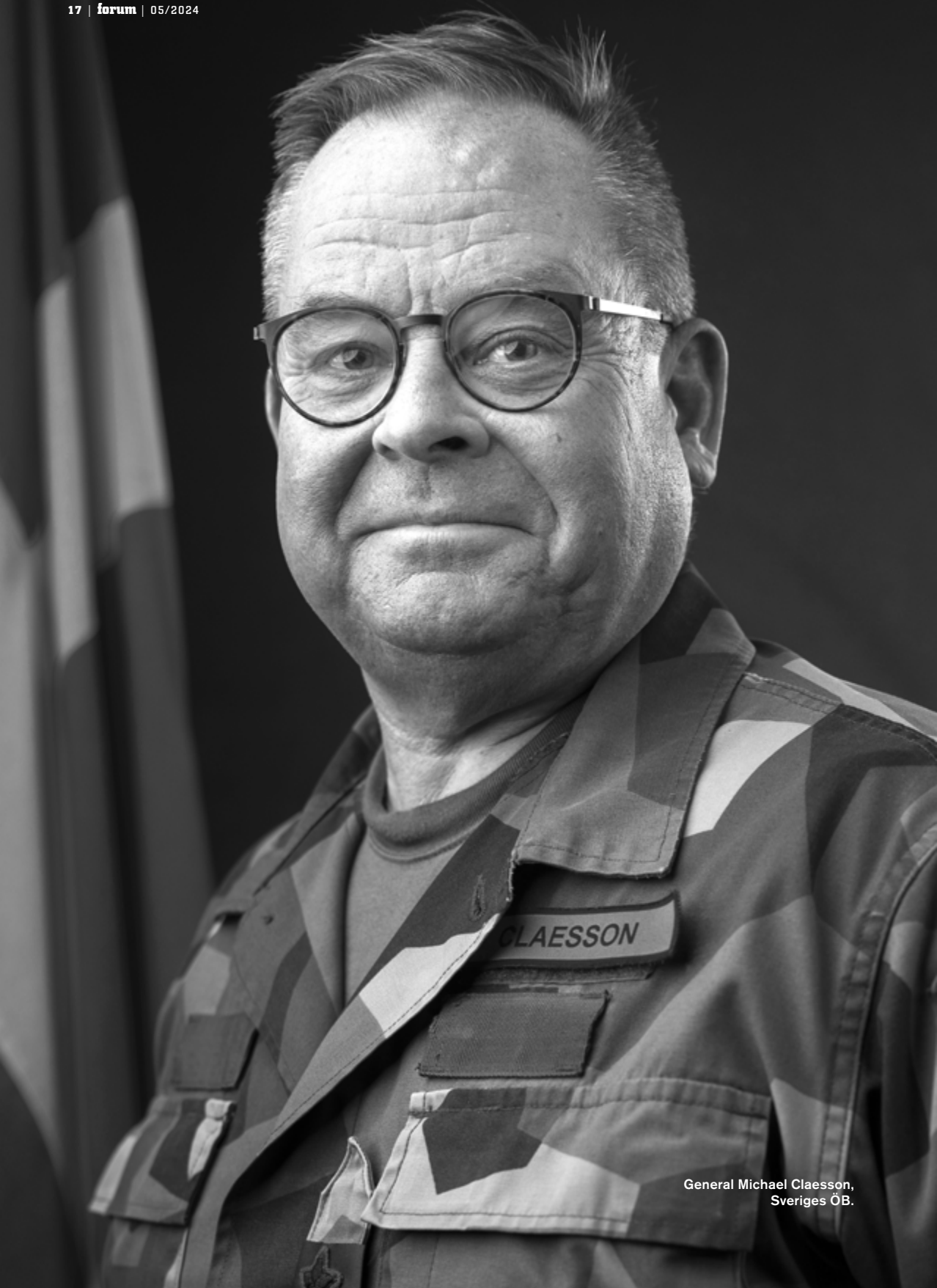
BAKGRUNDEN - 150 ÅR AV NEUTRALITET

FÖR ATT FÅ perspektiv på hur stort skiftet är, så är en lång blick bakåt i historien på sin plats. Sverige har inte ingått i en militär allians sedan Napoleonkrigens dagar, då riket anslöt sig till den sjätte koalitionen mot Napoleon.

Sverige deltog med trupp när koalitionen segrade vid Leipzig 1813, kronprinsen Jean-Baptiste Bernadotte ledde styrkorna och Sverige var på den vinnande sidan. Efter det

General Michael Claesson,
Sveriges ÖB.

”Jag tror att det finns en stor styrka i Sverige som visar sig i förmågan att samlas och dra åt samma håll när läget kräver.”

➤ följde 150 år av väpnad neutralitet, där den praktiska nyttan för riket oftast vägt tyngre än övertygelsen och moraliska överväganden.

Under kalla krigets dagar var samarbetet med Nato en statshemlighet ett ytterst fåtal var invigda i.

Den 22 februari 2022 inledes Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och historien tog en vändning. Den 18 maj samma år lämnade Sverige in medlemsansökan till Nato tillsammans med Finland, och den 4 april 2023 hissades den svenska flaggan utanför Natohögkvarteret. Den nya överbefälhavaren har förordat medlemskap i Nato under en längre tid.

– Men jag var ändå överraskad av att det gick så fort när det väl hände. Jag tror att det finns en stor styrka i Sverige som visar sig i förmågan att samlas och dra åt samma håll när läget kräver det. Under sådana förhållanden kan Sveriges medborgare sluta sig samman och förstå värdet av allt det vi har och allt det vi är.

KARIKATYRER OCH VALSPRÅK

MICHAEL CLAESSON HAR ett målande språk och har blivit känd för att snabbt leverera nya uttryck. Han har skämtsam samt kallats ”den krigsbyråkratiska prosans okronade kung”. Karikatyrtecknaren Kludd-Niklas porträtt av generalen med gröna hulkenarmar vid kontorsbordet är vår nye ÖB:s personliga favorit.

Verklighetens ÖB lutar sig tillbaka i en av läderfåtöljerna i arbetsrum vid Högkvarteret på

Lidingövägen 24 i Stockholm. När intervjun genomförs så hänger uniformen med fyra generalstjärnor ännu kvar i garderoben, men utnämningen har skett, Micael Bydén har städat ut ÖB:s tjänsterum. Michael Claesson gör sina sista dagar i försvarsstabschefens rum. Hans gamla kontor är ett hörnrum med fin utsikt över omgivningarna. Agendan för de närmaste dagarna är fulltecknad.

ÖKAT FOKUS PÅ KRIGSFÖRBANDEN

MICHAEL CLAESSONs karriär spänner över närmare fyra decennier och han blir ÖB i en tid som påminner en del om de år då han var plutonchef på pansarbataljon vid Skånska dragonregementet, P2. Då, under den senare delen av kalla kriget, var Bengt Gustafsson överbefälhavare. Hans valspråk ”Allt för krigsförbanden” är en devis lika giltig då som nu.

– Jag har själv upplevt privilegiet att vara krigsförbandschef under den här tiden. Att ha superkoll på materiel, ammunition, personal. Man visste allt! Man kunde åka upp till mob-avdelningen, hämta nycklarna, åka ut till mitt mobförråd och rent fysiskt ta på mitt förband. Och vi hade ett mobiliseringskrav på 24 timmar. Jag kunde kontrollera listorna och se vad materielen fanns, åka och träffa personalen som stod och skruvade på min stridsvagn på milo-verkstaden i Hässleholm - och kunde fråga: Hur snabbt får du ihop det här?

Det handlar inte om nostalgi. Samtiden kräver att förband ska vara snabbt tillgängliga och kunna sättas in. Det kommer att präglade den kommande tiden.

– Man kommer att märka av mig genom att krigsförbandscheferna får en ökad uppmärksamhet. Det gäller även förbandschefer och garnisonschefer, där jag vill se ett ökat ansvar, men också krav på att ha koll. Koll på personal, koll på sin materiel, sin infrastruktur.

Ett snapshot från ett tidigare liv, då Michael Claesson ännu var chef för Försvarsstaben.

tur och sin krigsduglighet.

Målet är att var och en ska veta vad som finns tillgängligt och hur det påverkar förmågan.

– Vi måste kunna slåss med det vi har och vi behöver bygga strukturerat, koordinerat och fokuserat för att kunna åstadkomma största möjliga förmåga på kortast möjliga tid.

Under de kommande åren får Försvarsmakten höjda

anslag. En stor del av pengarna är låsta i olika materielprojekt, men förändringen kommer att synas i kärnverksamheten på förband och organisationsenheter.

– Vi ska fortsätta bygga upp våra armébrigader, implementera ett nytt stridsflygsystem, och få nya lednings- och övervakningsflygplan. Vi ska få luftvärnsförmåga på våra Visbykorvetter, bara för att

nämna några exempel. Det är mycket som ska hända samtidigt. Kravet på leverans är extremt högt.

INTEGRATIONEN I NATO

SVERIGE HAR NYLIGEN blivit medlem av Nato. Det är ett epokskifte och de närmaste åren kommer Försvarsmakten att finna och fylla sin roll i alliansen. Sverige ska bidra med arméförband till en multina-

Michael Claesson har nära till skrott (här ännu generallöjtnant och chef för Försvarsstaben).

tionell mekaniserad brigad i Litauen inom konceptet Forward Land Forces, FLF. Den svenska delen kommer bestå av en mekaniserad bataljon med start januari 2025.

Marinen ska inledningsvis kunna bidra till Natos stående minröjningsstyrka. Flygvapnet är den försvarsgren som lättast kan integreras i alliansen, detta då interoperabiliteten drivits långt redan före Natomedlemskapet.

Integrationen handlar också om personliga möten och band. Michael Claesson gick Försvarshögskolans chefsprogram, som förste svenske elev, vid den tyska nationella generalstabskursen, Führungsakademie der Bundeswehr (FüAkBw), Hamburg. Han talar tyska obehindrat och i dag finns flera av kurskamraterna på viktiga poster i Nato.

– Det är något som jag har en fördel av i dag. Tysklands ÖB är kursare till mig, stabschefen vid Shape (Natos militärhögkvarter, Supreme Headquarters Allied Powers Europe) likaså. Det är en fördel både i det bilaterala samarbetet och inom Nato.

ERFARENHETER FRÅN UKRAINA

SOM NY ÖVERBEFÄLHAVARE kommer Michael Claesson också att behöva ta vara på erfarenheterna från kriget i Ukraina. En stor del handlar om det innovativa sätt landets försvarsmakt kunnat utveckla krigföringen med hjälp av teknik från den civila världen.

– Ukrainas framgångar bygger delvis på risktagande och hur man snabbt kan anpassa civila produkter till ett militärt

”När vi uppgraderar ett system ska de innovativa kompletteringarna finnas med i analysen.”

ändamål. Att använda ny teknik till att lösa militära problem är själva definitionen av försvarsinnovation egentligen.

Det här innebär att Försvarsmakten behöver ändra modellen för anskaffning av materiel.

– I många fall måste man göra det. Det finns skäl att förhålla sig till processen för anskaffning av stora komplexa system, läs ubåt och stridsflyg.

De kommer fortsatt att kräva omsorg och tid. Det jag vill fokusera på är vidmakthållandet av systemen, här ligger resurserna för att vi ska kunna hålla oss taktiskt relevanta. När vi uppgraderar ett system, då ska de innovativa kompletteringarna för att vara mer taktiskt relevant finnas med i analysen.

På vissa sätt kommer Försvarsmakten att behöva bryta

med etablerade modeller för hur man köper in materiel.

– Vi måste bli mycket snabbare. Och vi måste vara mer riskbenägna och oftare använda kommersiella produkter inom området för digital teknik, molnbaserade tjänster för att hantera de enorma datamängder som behövs, och samla information för beslutsfattande och verkan.

Lärdomarna från kriget i Ukraina handlar också om försvarsvilja och civil beredskap.

– Det ukrainska samhällets motståndskraft visar på vikten av att tänka totalförsvar.

Arbetet med att bygga upp

”Jag ställer precis som min företrädare oerhört höga krav på chefer och medarbetare att agera när den här typen av trakasserier förekommer.”

totalförsvaret visar att den lärdomen sjunkit in.

SÅ KOMMER NYE ÖB MÖTA FÖRSVARSMAKTEN

AVSTÅNDET FRÅN Högkvarteret i Stockholm och kärnverksamheten på förband och organisationsenheter runt om i riket kan upplevas som långt. Det är också något av ett favoritområde för externa tyckare, profiler i sociala medier och opinionsdrivare, som ofta lyfter detaljerade lokala problem som ställs mot gissningar kring hur problemen tas om hand av Försvarsmaktens ledning. Inte sällan utan någon som helst insyn kring hur dessa egentligen hanteras centralt.

Som nyutträd ÖB har Michael Claesson också en stor kommunikativ uppgift.

– Jag kommer att lägga ner mycket tid på att kommunicera och besöka kärnverksamheten. Jag kommer att arbeta med försvarsmaktsförvaltaren för att nå ut i kapilläerna av organisationen och man kommer att märka att det finns ett tryck och engagemang ända in i kärnverksamheten.

TYDLIG KURS MOT OÖNSKADE BETEENDEN

UNDER DE SENASTE åren har Försvarsmakten tagit sikte på problemen med oönskade beteenden i organisationen. Ovälkomet beteende är Försvarsmaktens samlingsbegrepp för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

– Att kunna lita på var-

andra är en av de viktigaste komponenterna i tillämpat ledarskap, också när det gäller stridsvärde och förmågan att föra krig. Att hela tiden leva i en miljö där man känner osäkerhet i var man har chefer och medarbetare, där man riskerar att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande intrång i den egna sfären gröper ju ur förtroendet. Det är oacceptabelt.

Frågan om oönskade beteenden har också direkt bäring på Försvarsmaktens förmåga.

– För mig handlar det här om det jag talar om när jag säger ”allt för krigsförbanden”. Jag ställer precis som min företrädare oerhört höga krav på chefer och medarbetare att agera när den här typen av trakasserier förekommer. Beteendet är en direkt motsats till effektiva krigsförband. Det är viktigt att vi attackerar problemen för vad de är. Vi ska ha en hög integritet och en hög tillämpad etik och disciplin.

FÖRORDNANDE PÅ SEX ÅR

REGERINGEN utnämnde Michael Claesson till ÖB. Förordnandet är på sex år och kan förlängas. Den närmaste tiden efter tillträdet väntas bli intensiv. Han möter sitt nya ämbete med de ord som fälldes då kommandostaven överlämnats 30 september.

– Mitt ledarskap ska fortsatt bygga på några grundläggande principer: tydlighet, uppdrags-taktik och ansvarslädje. ◀

Notis: Tecknaren Kluddniklas är också Hemvärnssoldat i Umeå.

PÅ SÄKER

När Försvarsmakten växer ökar även riskerna. I arbetet att hantera dessa spelar

– INOM FÖRSVARSMAKTENS marksäkerhet arbetar vi för att det ska bli tydligt hur riskerna ser ut och ska hanteras, säger överstelöjtnant Jon Hermansson, chef vid Försvarsmaktens marksäkerhetssektion.

› TRYGGHET OCH RISKTAGNING

FÖRSVARSMAKTENS Marksäkerhet säkerställer att militär verksamhet kan bedrivas under acceptabla risknivåer. Det innebär att risker kopplade till vapen, ammunition och fordon hanteras systematiskt för att minimera olyckor och skador.

– Markoperationer är komplexa och farliga till sin natur. Skador på personal och materiel är något som minskar stridsvärdet och oavsett om det är fred eller krig kan en olyckshändelse skapa lika stor skada som att köra på en mina eller bli beskjuten av en artillerigranat, säger generalmajor Jonny Lindfors som är Försvarsmaktens högsta marksäkerhetsföreträdare och arméchef.

› TYDLIGA ANSVARSOMRÅDEN

GRUNDEN FÖR marksäkerhetsarbetet är Reglemente Verksamhetssäkerhet SäKR. Det ges ut regelbundet och omfattar idag 11 olika reglementen. Arbetet pågår med att uppdatera dessa för kommande version som väntas vara klar 2026.

– Fokus är att öka tydligheten i reglementet för att underlätta för både medarbetare och chefer, säger Jon Hermansson.

Reglementet utökas med en bok där marinchefen ansvarar för sakinnehållet. Den boken reglerar hantering av vapen och skjutning från fartyg.

– Att marinchefen ansvarar för verksamhet i sjödomänen är både naturligt och tydligt för våra medarbetare, säger Jon Hermansson.

› ADMINISTRATIV SKOTTFÄLTSRÖJNING

INOM MARKSÄKERHET PÅGÅR parallellt även ett arbete med det som ibland kallas ”administrativ skottfältsröjning”. Det handlar om att röja undan onödiga administrativa och byråkratiska processer för att underlätta och skynda på arbetet. Inom marksäkerhetsområdet handlar det också om att knyta arbetet närmare cheferna i linjen.

– Vissa delar och bestämmelser är nödvändiga för trygghet i verksamheten medan annat kan justeras, förenklas eller plockas bort, säger Jon Hermansson.

Längst har man kommit inom området fordonstjänst. Där man redan vidtagit ett antal åtgärder för att underlätta vid utbildning och handhavande av fordon. Det gäller bland annat bestämmelser kring militära

MARK

Försvarmaktens marksäkerhetsföreträdare en avgörande roll.

förarbevis och halkkörning.

– Mycket återstår men att vi har kommit igång och börjar se resultat är givetvis positivt för både oss inom marksäkerhet och Försvarmakten i stort, säger Jon Hermansson. ◀

Text **Försvarmakten**

FAKTARUTA

Försvarmaktens marksäkerhetssektion är marksäkerhetsföreträdarens stabsfunktion för att leda marksäkerhetsarbetet i hela Försvarmakten. Den största uppgiften är att ansvara för regler och bestämmelser inom marksäkerhetsområdet.

ORGANISATION

- »» C FM Marksäkerhetssektion
  - Jon Hermansson
- »» FM Trafiksäkerhetschef
  - Johan Pihlström
- »» FM Elsäkerhetschef
  - Johan Ribberström
- »» Handläggare
  - Marksäkerhet
- »» Stabsofficer Marksäk
- »» Stabsofficer SäkR
- »» Stabsofficer Marksäk armén
- »» Stabsofficer Marksäk

”Försvarmaktens marksäkerhet blandas ofta ihop med säkerhetsinspektionen, men vi är två separata delar med olika chefer och olika uppdrag.”

Överstelöjtnant Jon Hermansson, chef vid Försvarmaktens marksäkerhetssektion.

SNABBARE PUCKAR

Utan krav på konsensusbeslut kan medlemmar i insatsstyrkan JEF agera snabbt. Den består av tio nationer och Sverige är med sedan 2017.

MAJOR STEFAN Emanuelsson fick en rivstart på sitt nya uppdrag i Storbritannien. Han hade just klivit på som inbäddad officer i brittiskeledda JEF, Joint Expeditionary Force. Kritisk infrastruktur hade saboterats på havsbotten i Finska viken och samtliga tio JEF-länder hade beslutat att agera. För första gången skulle organisationen genomföra skarp verksamhet.

– Det var i slutet av 2023 och

jag kastades rakt in i arbetet med att planera och koordinera aktiviteten, som kom att resultera i omfattande bevakning och patrullering i området, berättar han.

Det rörde sig om ett trettiofartyg och ett tiotal flygplan och helikoptrar. Och inte minst, understryker Stefan Emanuelsson, omfattande kommunikationsinsatser.

FYLLER TIO

I DAG HAR han varit Försvarsmaktens man på JEF-högkvarteret i Northwood utanför London i ett och ett halvt år. Organisationen fyller tio år och Sverige har varit med sedan 2017. Stefan Emanuelsson beskriver Sverige

som en potent medlem, både ur ett strategiskt perspektiv och sett till militär förmåga.

– Vi engagerar oss också allt mer i organisationen på olika sätt, inte bara genom att delta i planering och genomförande av övningar. Ett bra exempel är det uppmärksammade besöket i Göteborg av brittiska hangarfartyget HMS Queen Elisabeth i höstas, säger han.

Besöket var en del av en övning som hade pågått till sjöss och erbjöd en plattform för möten på såväl politisk som militär nivå, under den vecka som fartyget låg vid kaj.

En av JEF:s främsta styrkor är dess flexibilitet och förmåga att agera snabbt. Till skillnad

HMS Queen Elisabeth på väg in i Göteborgs hamn i oktober 2023, som en del i en JEF-aktivitet.

från större organisationer, som Nato, behöver inte alla medlemsländer vara eniga för att en insats ska genomföras. Detta ger JEF en operativ snabbhet som är svår att matcha.

– Det är just den här snabbheten, från tanke och beslut till handling, som gör JEF så unikt, förklarar Stefan Emanuelsson.

NÄRA NATO

DET FINNS DOCK ingen konflikt mellan Nato och JEF, utan tvärtom kompletterar de varandra. JEF strävar efter att stödja Natos planering, bland annat genom att samordna övningar. Sedan Sverige och Finland blev Natomedlemmar har samarbetet mellan JEF och Nato fördjupats och förenklats. Nu kan exempelvis information delas öppet mellan JEF-länderna utan sekretessproblem.

Steffen Hansen, Stefan Emanuelssons kollega på Ope-

rationsledningen i Sverige, betonar att all JEF-planering utgår från Natos strategiska planer. Detta nära samarbete med Nato och en stark militär partner som Storbritannien, har varit en fördel för svensk säkerhet.

– Den här typen av nära samarbete ökar vår säkerhet avsevärt, särskilt eftersom det sker inom en struktur som möjliggör snabba beslut och snabba åtgärder, säger Steffen Hansen.

Sammanfattningsvis har Sveriges deltagande i JEF stärkt landets militära förmåga och strategiska position i norra Europa. Genom sin flexibilitet och starka samordning med Nato kan JEF reagera snabbt på hot, vilket gör samarbetet allt viktigare i en osäker global säkerhetsmiljö. ◀

*Text Henrik Lundqvist Rådmark/
FST Komm*

DET HÄR ÄR JEF

- » JEF är ett försvarssamarbete mellan tio länder som leds av Storbritannien. Koalitionen omfattar Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Sverige och Storbritannien och är i första hand avsedd för insatser i Östersjöområdet, Nordatlanten och Arktis. JEF kan snabbt agera antingen självt eller ihop med Nato eller FN.
- » JEF är en internationell snabbinsatsstyrka som kan agera vid uppkomna säkerhetshot och kriser.
- » Sverige gick med i JEF 2017.

HEMVÄRNET

DIMMAN HAR LÄTTAT ÖVER ROSLAGENS SKÄRGÅRD NÄR MOTORLUDET FRÅN EN BÅT VÄCKER VAKSAMHET HOS SOLDATERNA. MED SKJUTKLARA VAPEN OCH SPÄNDA NERVER STÅR DE REDO ATT AGERA. DET ÄR 28:E HEMVÄRSBATALJONEN SOM ÖVAR, SOM EN DEL AV ETT STÖRRE FÖRBEREDELSEARBETE I HEMVÄRNET MED FOKUS PÅ ATT MÖTA EN FÖRÄNDERLIG HOTBILD.

Text Johan Lundgren/FST Komm foto Henrik Lundqvist Rådmark/FST Komm

SKÄRPT BEREDS

Sjukvårdsgruppen som tillhör
28:e hemvärnsbataljonen tar
emot skadade vid en brygga strax
norr om Kapellskär.

KAP I ROSLAGEN ▶

HEMVÄRNET

MOTORLJUDET SOM hörts i fjärran närmar sig. Hemvärnsgruppen som är posterad vid bryggan ser att det inte är den båttyp de väntar på. Soldaterna stelnar till, några lägger sig i skydd och gruppchefen ropar ut över fjärden: Lösen!!? Inget svar kommer och soldaterna gör vapnen redo. G-båten som förväntades vara en stridsbåt glider sakta in i viken. Chefen ropar igen: Åtta! Sent omsider kommer svaret – ”Fem!”

Dimman som låg tät under morgonen har skingrats av solvärmen. Sjukvårdsgruppen som står på bryggan gör sig redo att ta emot skadade som kommit från en skärgårdsö som blivit beskjuten med robotar och missiler.

Det är 28:e hemvärnsbataljonen som övar i Roslagen och Carl Hartman, chef

för Södertörnsgruppen och övningsledare, konstaterar att Natomedlemskapet inte ändrat vad Hemvärnet ska göra, men kontexten är en annan. Det visar den här övningen.

– De platser vi tidigare sett som infallsportar där fienden kan anfalla, kan istället ses som logistikhubbar för att transportera ut personal och materiel nu när Sverige blivit ett uppmarschområde för Nato. Objekten som Hemvärnet skyddar är desamma.

TYDLIGARE ROLL

CARL HARTMAN BETONAR att nu när hotbilden blivit tydligare i svenskt närområde har Hemvärnets roll också blivit tydligare och det ställer också högre krav. Det sker en professionalisering inom Hemvärnet, till hans stora glädje.

Dagens hemvärnssoldater är ofta yngre än många tror

Personal ur sjukvårdsgruppen förbereder en flytt av den (fiktivt) skadade upp till terrängbilen ovanför bryggan.

En G-båt med skadade soldater anländer från en ö utanför Kapellskär.

TVå MC-ordonnanser har precis lämnat av laddade batterier till Rakel-enheter (radio).

Carl Hartman är chef för Södertörnsgruppen och övningsledare. Han konstaterar att det just nu sker en professionalisering inom Hemvärnet.

Båren med den skadade lyfts upp på flaket på terrängbilen, för en senare, fingerad färd mot sjukhuset.

och så har det varit länge enligt honom. Det är mycket ny materiel på ingång och det kommer många ansökningar till Hemvärnet.

– Bara till våra två bataljoner har vi 3 000 sökande, berättar han.

375 ÖVAR

SÖDERTÖRNSGRUPPEN har alltså två hemvärnsbataljoner med kustnära uppgifter. 29:e hemvärnsbataljonen som

”Djävulen sitter i detaljerna. Hur får ni dit vapen och materiel, vem har nyckeln och vem har sambandsmedlen?”

huserar i Nynäshamnstrakten och 28:e hemvärnsbataljonen som övar i Roslagen den här veckan. Den består av en båtpluton, två insatskompanier, ett bevakningskompani och en flyggrupp. I den här övningen deltar cirka 375 personer.

– Det är dessutom första gången som bataljonen övar åtta dygn i rad. Tidigare har vi övat fyra dagar två gånger per år. Men ur ett militärt perspektiv blir det här en mycket mer effektiv övning, säger Carl Hartman.

FYRA DELTAGARE OM ÖVNINGEN OCH HEMVÄRNET

SJUKVÅRDARE

”OJ SÅ FEL JAG HADE”

Anders Jonasson, Vaxholm. Egenföretagare, driver klätterpark.

”Jag har varit med i Hemvärnet i åtta år nu. När jag gick med hade jag kanske vissa förväntningar eller snarare fördomar som verkligen inte stämde. Jag levde kvar i tron att alla var till åren komna, men oj så fel jag hade. Vi har folk i alla åldrar. Vår grupp består bland annat av en försäljningschef, en ordningsvakt, en sjuksköterska... ja, en blandning av många erfarenheter vilket ger en stor dynamik.

Jag är med i Hemvärnet

för att jag vill göra skillnad, kunna hjälpa andra och bidra till samhället om det uppstår en kris. På köpet får jag vara utomhus i en härlig miljö och ta del av kamratskapet. Och dessutom lär jag mig en massa och får öva sjukvård och att ta hand om traumafall, något jag är mycket intresserad av.

Min befattning är sjukvårdare och jag gör minst åtta övningsdygn per år, utöver det har man möjlighet att göra så kallade KU-helger frivilligt.”

GRUPPCHEF HEMVÄRNSFLYG

”STARKASTE MINNET: NÄR VI SKÖT NER BATALJONSCHEFEN”

Malin Ekberg, Stockholm, sjuksköterska.

”Jag var tidigare med i kvinnlig flyguppvisningsgrupp, men när det upphörde blev en i gruppen tillfrågad om att ingå i hemvärnsflyget. Ja, om Malin får bli min ställföreträdare, blev svaret. Sen har jag fått ta över som gruppchef. Det var femton år sedan. Det har inneburit att jag kunnat behålla färdigheterna som flygare. Ja, inte

bara som pilot, vi är sådan liten grupp att alla måste kunna sitta i flygstaben, vara navigatör, markpersonal och bevakningssoldat. Det innebär också att jag gör betydligt mer än åtta dygn per år, jag deltar i diverse ledningsträningsövningar.

Det bästa med Hemvärnet är att få göra något annat än i det civila, att utmanas och utvecklas och jag kommer stanna kvar så länge det går.

Ett av mina starkaste minnen är när vi agerade B-styrka som attackhelikopter och flög på låga 60 meter över stabsplatsen och kunde se hur de glömt maskera bakåt och jag simulerat sköt ner bataljonschefen och hans ställis.”

Scenariot för övningen är att hemvärnslarm är utlyst, våldsamma individer har dykt upp, fienden har beskjutit och sprängt bort flera skyddsobjekt och bataljonen har fokuserat kring ett kvarvarande objekt.

FRÅN SOFFA TILL SKYDDSOBJEKT

EN VIKTIG DEL i övningen har varit huvuduppgiften – att var och en känner vägen från soffan till sitt skyddsobjekt och har planer för det. Att eta-

blera sig på platsen, beredd att skydda och bevaka.

– Djävulen sitter i detaljerna, konstaterar Carl Hartman.

– Hur får ni dit vapen och materiel, vem har nyckeln och vem har sambandsmedlen?

Sjukvårdsgruppen var framgångsrika i sitt omhändertagande av skadade från båten. Med hjälp av bårar bars de upp från bryggan, fick behandling och lastades om till lastbil för transport till sjukhuset. ◀

UPP TILL FEMTON ÖVNINGSDYGN PER ÅR

» När man går med i Hemvärnet skriver man på ett kontrakt och förbinder sig att delta i övningar mellan fyra och femton dagar per år beroende på befattning. För varje avtalsdygn får man betalt och uppfyller man alla dygn i kontraktet utgår en bonus lika mycket som de avtalsdygn man gjort. Det finns alltså ett ekonomiskt incitament att uppfylla sitt avtal.

STABSASSISTENT

”DE ÄR MIN GRÖNA FAMILJ”

Anna Markianos, Uppsala, gymnasie lärare.

”Jag jobbar i stabsexpeditionen där vi tar hand om alla meddelanden från förbanden, diarieför, arkiverar så det finns spårbarhet inom staben. Jag har varit med i Hemvärnet sedan 2019.

Från början var jag i Lottakåren för att jag hört att de har väldigt bra utbildningar, men för att kunna gå dem behövde man ett militärt avtal och så blev man hemvärnssoldat plötsligt. Nu har jag fått jättebra utbildningar här, nu senast som instruktör för stabsassistenter, så nu utbildar jag

inom Lottakåren. Helt plötsligt har flera utbildningsdörrar öppnats, bland annat körkort för olika militära fordon.

Jag försöker vara med på så många övningar som går. Alla mina avtalsdagar, åtta per år, sen KU-helger, fördjupningar, skjuthelger, allt möjligt. Nu ser jag fram emot Gaeltic Bear, vår stora ledningsövning, då samlas alla bataljonsstaber i Sverige, det är häftigt.

Min gröna familj brukar jag säga om människorna här i bataljonsstaben, Hemma är det ju ingen som förstår vad man varit med om.”

SIGNALIST, ST SAMBANDSGRUPPCHEF

”JAG HÅLLER PÅ SÅ LÄNGE KROPPEN HÅLLER”

Tobias Andersson, anläggningsdykare.

”Jag gick med i Hemvärnet för snart ett år sedan när det började kännas oroligt och spant i omvärlden. Det kändes som ett litet kliv, det krävs inte så mycket för att kunna göra en stor insats. Min familj är militärer men jag har inte gjort lumpen så det här är väl i

stället för.

Här är jag signalist och ser till att sambandet funkar mellan alla kompanier, ner till pluton och grupp. Jag försöker att vara med så fort jag hinner, total tid har det blivit runt tre månader på ett år. Jag kommer hålla på så länge kroppen håller.

Det är bra gemenskap och du får lära dig mycket matnyttigt, inte bara om den militära verksamheten utan också kunskaper du kan använda utanför, allmän friluftskunskap till exempel.

Den här övningen är bäst hittills, den har gett mig perspektiv, på hur man ska agera och hur mycket information som krävs. Jag tror inte Natointrädet påverkat Hemvärnet initialt, men kanske på sikt kommer signalering bli enligt natostandard framöver.”

RÖJDYK

Gruppvis får all personal på förbandet fira sig ner längs en 45 meters klippvägg i Skredsvik. "Det känns najs att känna sig tyngdlös i luften, helt klart en adrenalinkick. Jag har aldrig firat tidigare, men det verkar vara intressant verksamhet", säger Emil, röjdkare vid Fjärde sjöstridsflottiljens röjdkardivision efter att han landat i RHIB-båten nedanför.

**NATTORIENTERING, FIRNING
NEDFÖR LODRÄT KLIPPVÄGG NED I
RHIB-BÅT, KOMPETENSPROV AK5,
TILLPASSNING AV SKYDDSMASK,
OCH SIMNING 400 METER UT
I GULLMARSFJORDEN TILL EN
VÄNTANDE STRIDSBÅT. DET ÄR
DAGS FÖR RÖJDKARDIVISIONENS
ÅRLIGA FÖRVALTARDYGN,
FÖRBANDETS EGEN BLANDNING
AV KICK-OFF, UTBILDNING OCH
KOMPETENSPROV. FÖRSVARETS
FORUM HÄNGER MED.**

Text & foto Ola Jacobsen/Försvarsmakten

STÄRKANDE DYGN I SKREDSVIK

Tillpassning och prov av skyddsmask med tårgas.

LUDVIG ADIELSSON/FÖRSVARSMAKTEN

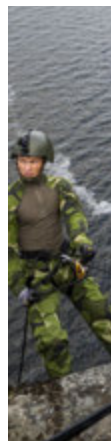
Dagen avslutas med att hela förbandet simmar 400 meter i havet ut till en väntande stridsbåt. Efter simningen till stridsbåten så flyttas grupperna till en ö där ytterligare utmaning väntar innan dygnet avslutas med gemensamt samkväm.

Gruppen sätter ihop en bår och hjälps sedan åt att transportera gruppens äldsta person runt en slinga.

Med ryggsäck, kroppskydd och vapen tar sig grupperna omkring 10 kilometer i den kuperade terrängen under nattorienteringen i Skredsvikområdet. Lotta, sjuksköterska på divisionen, plåstrar om ett skavsår. Innan dygnet är över kommer delarna har förflyttat sig totalt 30 km.

En 45-meters promenad längs en lodrät klippvägg får adrenalinet att flöda.

– Det är fjärde året vi gör detta. Syftet är dels att stärka förbandsanda och gemenskap, dels att sprida kunskap inom organisationen, säger Cristian Karlsson, divisionsförvaltare på 44:e röjdykardivisionen.

BILDEXTRA:

AMERIKANSKA SOLDATER I SKÄRGÅRDEN

DEN ÅRLIGA MILITÄRÖVNINGEN

Archipelago Endeavour

2024 stärker samarbetet mellan Sveriges och USA:s marinstyrkor. ”Med fokus på interoperabilitet och tekniska framsteg var övningen (i år) en viktig del i Sveriges integration i Nato och en förberedelse för framtida utmaningar”, skriver Stockholms amfibieregementes kommunikationschef Maja Hansson. Stridsfotograf Bezav Mahmod dokumenterade delar av övningen som avslutades i september. Här är några av hans bilder. ◀

Marinsoldater tar sig försiktigt i land från stridsbåt 90. Övningen fokuserar på interoperabilitet och förberedelser för framtida gemensamma uppdrag.

En svensk soldat från Andra amfibiebataljonen håller uppsikt över terrängen. Samövningar med USA är en viktig del av Sveriges försvarsstrategi.

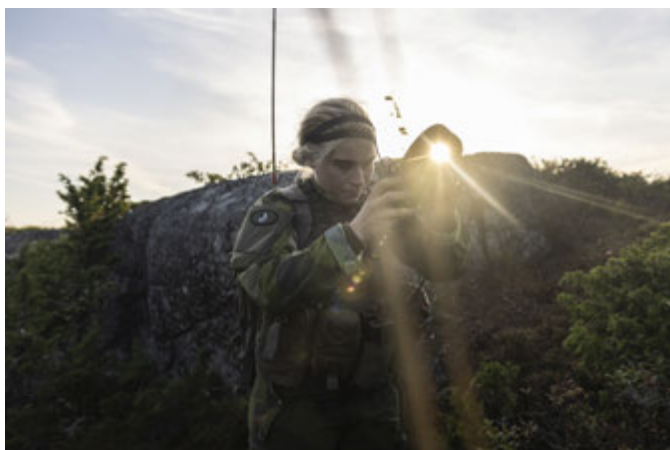
Amerikanska marinkårssoldater samarbetar med sina svenska kollegor. För första gången övades Andra marina basbataljonen under Archipelago Endeavour 24.

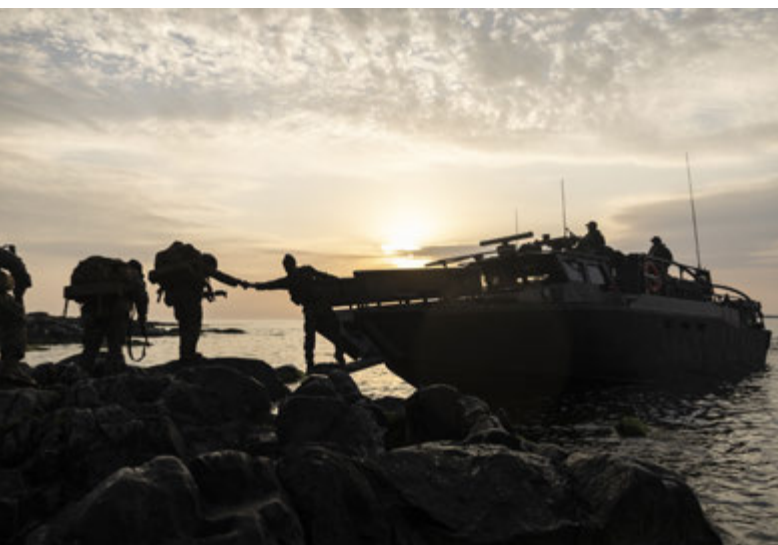
En amerikansk marinkårssoldat ligger i beredskap för att övervaka Oxelösunds hamn. Att säkra olika områden är ett av flera taktiska moment som övades.

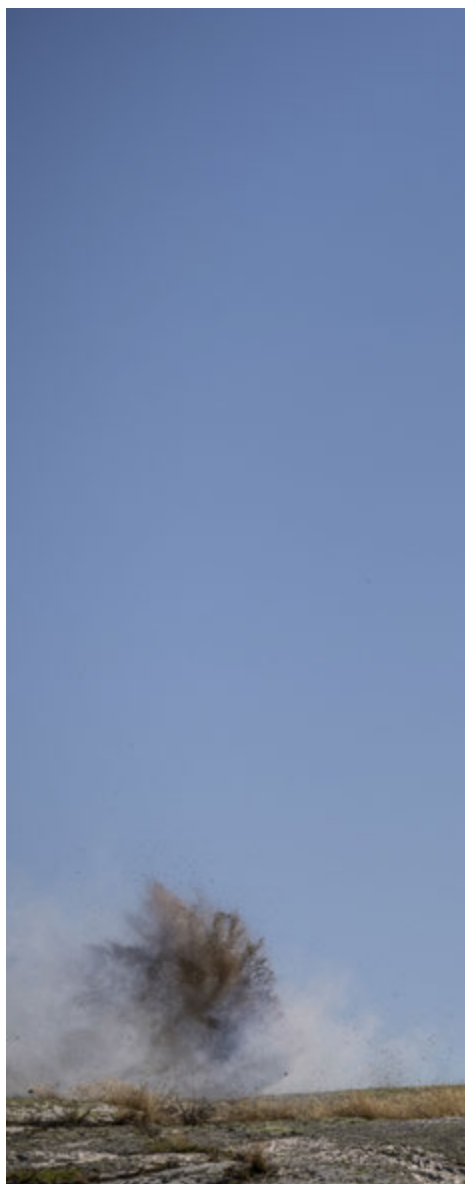

En svensk amfibiesoldat använder sin kommunikationsutrustning för att koordinera med amerikanska styrkor. Samordning och kommunikation är avgörande för övningens framgång.

Soldater förbereder sig för landstigning under morgontimmarna. Samövningar som denna förstärker samarbetet mellan ländernas styrkor.

För första gången på över 20 år genomfördes skjutning med skarpa STINGER-missiler i Sverige.

Svenska amfibiesoldater marscherar på en ö i Stockholms norra skärgård.

En svensk soldat styr en drönare under övningen, som en del av det tekniska samarbetet med amerikanska styrkor. Drönaren används bland annat för att övervaka och samla in underrättelser i skärgårdsmiljön.

Samarbete mellan nationerna är avgörande för att möta gemensamma säkerhetsutmaningar.

Svenska amfibiesoldater granskar en karta tillsammans med sina amerikanska kollegor för att planera nästa rörelse.

En av de amerikanska soldater som fått utbildning på världens bästa skärgårdsbåt (stridsbåt 90 – duh!). Här finslipar han färdigheterna under överinseende av rutinerad personal.

Svenska amfibiesoldater tillsammans med amerikanska marinkårssoldater genomför en gemensam våldsamt landstigning under en förevisning.

VÄRNPLIKTIGA "VAD SÄGER LAGEN?"

I dag föreligger stor okunskap om de juridiska förutsättningarna för utbildning med värnplikt i det militära försvaret. Det menar Pliktrådet, som bland annat efterlyser en förändring av officers- och reservofficersutbildningar.

CIRKA 7 000 UNGA personer står nu inför en viktig och spännande tid, då de påbörjat sin militära grundutbildning. Med hänvisning till Lagen om

FAKTA: Pliktrådet består av fem ledamöter som är demokratiskt valda av Sveriges totalförsvarspiktiga under grundutbildning. De är före detta värnpliktiga som har i uppgift att på central nivå föra talan åt totalförsvarspiktiga under grundutbildning och arbeta för att deras utbildningsförhållanden fortsatt utvecklas till det bättre.

totalförsvarspikt fullgör dessa kvinnor och män sin skyldighet att bidra till landets försvar. I det rådande säkerhetspolitiska läget och enligt gällande försvarsbeslut ökar antalet värnpliktiga för att stärka krigsförbanden. Det är dock viktigt att beakta att dessa förband fylls genom en tvingande lag, där värnpliktiga inledningsvis placeras i en strikt hierarkisk utbildningsmiljö med stora maktskillnader mellan personalgrupper. Om det juridiska ramverket kring värnplikt inte

är tillräckligt känt, lättillgängligt och förståeligt, kan det med denna bakgrund leda till allvarliga konsekvenser och maktmissbruk.

70 BESÖK ÅRLIGEN

PLIKTRÅDET HAR EN lång historia av förbandsbesök sedan 1970. I regel utför organisationen cirka 70 besök per år. Under besöken märks en stor okunskap kring juridiska rättigheter och skyldigheter hos värnpliktig personal, värnpliktsutbildande officerare och förbandsledning. I kontakt med en av Sveriges militärhögskolor finner Plik-

bland annat medinflytande, ekonomiska ersättningar, resor, vapenfrihet och tjänstledighet. För att Sveriges grundutbildning med värnplikt ska genomföras i enlighet med de lagar och förordningar som beslutats av riksdagen och regeringen, måste både värnpliktiga och värnpliktsutbildande befäl kontinuerligt utbildas i dessa. Sveriges värnpliktiga önskar själva att redan innan grundutbildningen tilldelas underlag som utförligt beskriver totalförsvarspiktigas lagrum på ett lättbegripligt sätt, samt att utbildning i lagrummet sker

77 Pliktrådet anser att Sveriges militärhögskolors läroplaner bör justeras för att inkludera kunskap om värnpliktigas lagrum. 77

trådet en av anledningarna till detta. Varken i officersprogrammets eller specialist- och reservofficersutbildningens läroplan ingår utbildning i lagrum som reglerar värnpliktsutbildning eller den pliktade personalens rättigheter och skyldigheter. Sveriges kadetter tar i regel del av denna information genom självständig läsning i Svensk soldat och sjöman. Pliktrådet anser att Sveriges militärhögskolors läroplaner bör justeras, för att inkludera kunskap om värnpliktigas lagrum innan, under och efter grundutbildning.

I nuläget sker även bristfällig utbildning för värnpliktiga i deras rättigheter och skyldigheter, under den militära grundutbildningen. Det lagrum som reglerar totalförsvarspikten inskränker personliga fri- och rättigheter, fastställer lydnad under förmans eller annan chefs order samt belyser disciplinpåföljder för Sveriges värnpliktiga under grundutbildning. Lagrummet fastställer också rättigheter till

kontinuerligt och repeteras under grundutbildningen.

LÄTTFATTLIGT OM LAGAR

PLIKTRÅDET HAR sammanställt en informationsbroschyr om värnpliktigas rättigheter och skyldigheter. Broschyren är skriven på ett lättförståeligt sätt och ger en översikt över de lagar som gäller för värnpliktiga, både före och under grundutbildningen. Syftet är att ge de värnpliktiga möjlighet att själva läsa på och få svar på sina frågor, så att de har lika god kunskap om sina rättigheter som om sina skyldigheter. Broschyren är tänkt att fungera som ett komplement till en framtida välfungerande utbildning från Försvarsmakten och börjar nu nå de värnpliktiga ute på förbanden.

En rättssäker grundutbildning gynnar oss alla. ◀

Text Jakob Ahlesten/Ansvarig ledamot för juridiska rättigheter och skyldigheter i Pliktrådet

PERSONALDIREKTÖR KIM-LENA EKVALL SVEDENBLAD:

”FÖRSVARSMAKTEN ÄR EN ATTRAKTIV ARBETSGIVARE”

Möt personaldirektör Kim-Lena Ekvall Svedenblad i en intervju om myndighetens utveckling för att ständigt stärka sin position som attraktiv arbetsgivare.

FÖRSVARSMAKTEN behöver ha personal med rätt kompetens, rätt inställning, på rätt plats vid rätt tidpunkt för att lösa sin huvuduppgift – att försvara Sverige och allierade stater mot väpnat angrepp.

Detta säger myndighetens personaldirektör Kim-Lena Ekvall Svedenblad och konstaterar att varje individ spelar en avgörande roll i Försvarsmaktens övergripande försvarsuppdrag.

Enligt olika undersökningar uppfattas Försvarsmakten som en trygg och attraktiv arbetsgivare, där faktorer som personlig utveckling, kompe-

tensutveckling, intressanta arbetsuppgifter och den goda gemenskapen är centrala.

– Vi ser att covid, den ökade oron i omvärlden och en nedgång i konjunkturen har bidragit till att anställningstryggheten blivit ännu viktigare, säger Kim-Lena Ekvall Svedenblad och framhåller att Försvarsmakten sticker ut positivt när det gäller arbetsmiljö, karriärutveckling och möjligheten att bidra till något meningsfullt.

INKLUDERING OCH MÅNGFALD

HON POÄNGTERAR VIKTEN av en arbetsgivarpolitik som både möter verksamhetens krav och tillgodoser individens

behov för att säkerställa att Försvarsmakten är en attraktiv arbetsgivare. Ett viktigt tema som personaldirektören lyfter är myndighetens arbete med inkludering och mångfald.

– För mig handlar det om strategisk kompetensförsörjning – att säkerställa att Försvarsmakten kan attrahera och rekrytera men framför allt behålla de kompetenser vi behöver. Det är inte bara en rekryteringsfråga utan även en demokratifråga, betonar hon.

– Kompetensutveckling samt chefs- och ledarskap är också prioriterade områden. All vår personal, oavsett om man är civil eller militär, har goda

Kim-Lena Ekvall Svedenblad,
Försvarsmaktens personaldirektör.

FÖRSVARSMAKTEN

”All vår personal, oavsett om man är civil eller militär, har goda möjligheter till kontinuerlig utveckling.”

---

möjligheter till kontinuerlig utveckling.

Under de senaste åren har myndigheten genomfört flera ekonomiska satsningar inom personalområdet. Kim-Lena Ekvall Svedenblad nämner bland annat att tillägg för OB, jour och beredskap har höjts med 50 procent samt satsningar har gjorts på lönenivåer för den militära personalen.

– Vi har lagt till närmare 1–1,5 procent utöver arbets-

marknadens löneutvecklingsnivå de senaste åren, vilket är en viktig del i att behålla kompetenta medarbetare, förklarar hon.

300 UTLANDSTJÄNSTER

ATT VARA ALLIERAD i Nato innebär också ett ökat bemaningsbehov med cirka 300 nya befattningar utomlands.

– Att vara utlandsstationerad blir en naturlig del i en yrkesofficers vardag.

Hon påpekar att Försvarsmakten just nu arbetar med att skapa tydliga villkor och bättre stöd för de anställda som ska tjänstgöra utomlands.

Försvarsmakten befinner sig mitt uppe i en period av stark förändring och tillväxt där personalens kompetens och engagemang står i fokus.

– Den kompetensresurs vi har genom alla våra medarbetare, oavsett kategori eller engagemangsform är helt avgörande för att vi ska lyckas med vårt uppdrag, säger Kim-Lena Ekvall Svedenblad. ◀

Text **Försvarsmakten**

MATERIEL

SKINGRAR MÖRKER

Försvarsmakten förbättrar sin förmåga att verka i mörker och har köpt in en ny bildförstärkare kallad Mono 22/23. Den löser ett urgammalt behov för soldater och sjömän - och det har inte saknats försök att hantera det i historien, även om lösningarna skiftat i kvalitet.

DEN GRÖNAKTIGA BILDEN av vad som döljer sig där ute i mörkret har blivit ikonisk. Bildförstärkaren är något av 2000-talets symbol för teknologisk överlägsenhet på marknaden, även om mörkermedel funnits mycket längre än så. Under de sista månaderna av andra världskriget kom det första aktiva infraröda siktet för automatkarbinen Stg 44 ut på tyska förband, men det över två kilo tunga siktet och det drygt 13 kilo tunga batteripaketet bör ha stått i vägen för en omedelbar succé.

Under 1960-talet kom de första siktena som använde sig av bildförstärkare, en teknik som i stället förstärker det befintliga ljuset, men på så sätt också avslöjar infraröda lampor i mörkret. Den tidigaste generationen av mörkermedel

blev därmed utkonkurrerad.

De tidiga bildförstärkarna var dyra, klumpiga och bäst lämpade för spaning från observationsplats. Försvarsmakten hade länge alltför få av dessa och när de modeller som lätt kunde bäras av soldater som rörde på sig kom, så var priset ett problem. Under 90-talet hade få förband tillgång till tekniken. Fanns den tillgänglig så kunde det handla om ett par per skyttegrupp. En och annan som gjorde värnplikten på 90-talet kom i kontakt med bildförstärkaren GN 1. Att använda den i mörkret var som skillnad på dag och natt, men djupseendet brast och förflyttning i skogsterräng innebar ofta såväl en och annan gren i ansiktet som andra ovälkomna överraskningar.

SKIFTE PÅ 2010-TALET

DET STORA SKIFTET kom först på 2010-talet då bildförstärkaren Mono12 infördes på viss bredd. Det så kallade röret är den bildförstärkare som de flesta kommer i kontakt med i dag.

Till er som nu undrar – Försvarets Forum har ställt frågan. Specialförbanden svarar som alltid: ”Vi kommenterar aldrig

vilken utrustning vi använder”.

Bildförstärkare Mono12 är den vanligaste bildförstärkaren i Försvarsmakten i dag. Den används inom armén, flygvapnet och marinen.

Den är huvudmonterad med en så kallad bärmask eller hjälmfäste och placeras framför höger eller vänster öga.

BÄTTRE VERSION PÅ VÄG

SOLDATEN KAN VERKA med sitt vapen antingen genom att titta eller sikta genom vapnets rödpunktsikte eller med ett mörkerriktmedel monterat på vapnet. Mörkerriktmedlet belyser målet med en infraröd laser som syns i bildförstärkaren. Man måste dock vara vaksam på att den infraröda lasern röjer skyttens position då en fiende med bildförstärkare också ser lasern.

En nyare och bättre version är på väg ut på förbanden. Den nya modellen kallas bildförstärkare Mono 22/23. Här kommer även Hemvärnet få en viss tilldelning vilket kommer vara ett stort lyft för att kunna observera under dygnets mörka timmar.

Utöver de modellerna anskaffas även en bildförstärkare Bino 24 till vissa förband. Den

är konstruerad med dubbla bildförstärkarrör vilket gör att man ser med båda ögonen. Detta medger att man får djupseende vilket man saknar med en Mono. Dock finns tillbehör i form av en sammankopplingsbrygga för Mono22/23 som gör att man kan montera två parallellt vilket ger en binoeffekt (binokulär effekt) med förbättrat djupseende, ökad komfort och ett förbättrat detaljseende och kontrast. Binokulär syn kan förstärka förmågan att uppfatta

svagare ljuskällor eller föremål som ligger i gråzonen mellan synlighet och osynlighet i mörka miljöer.

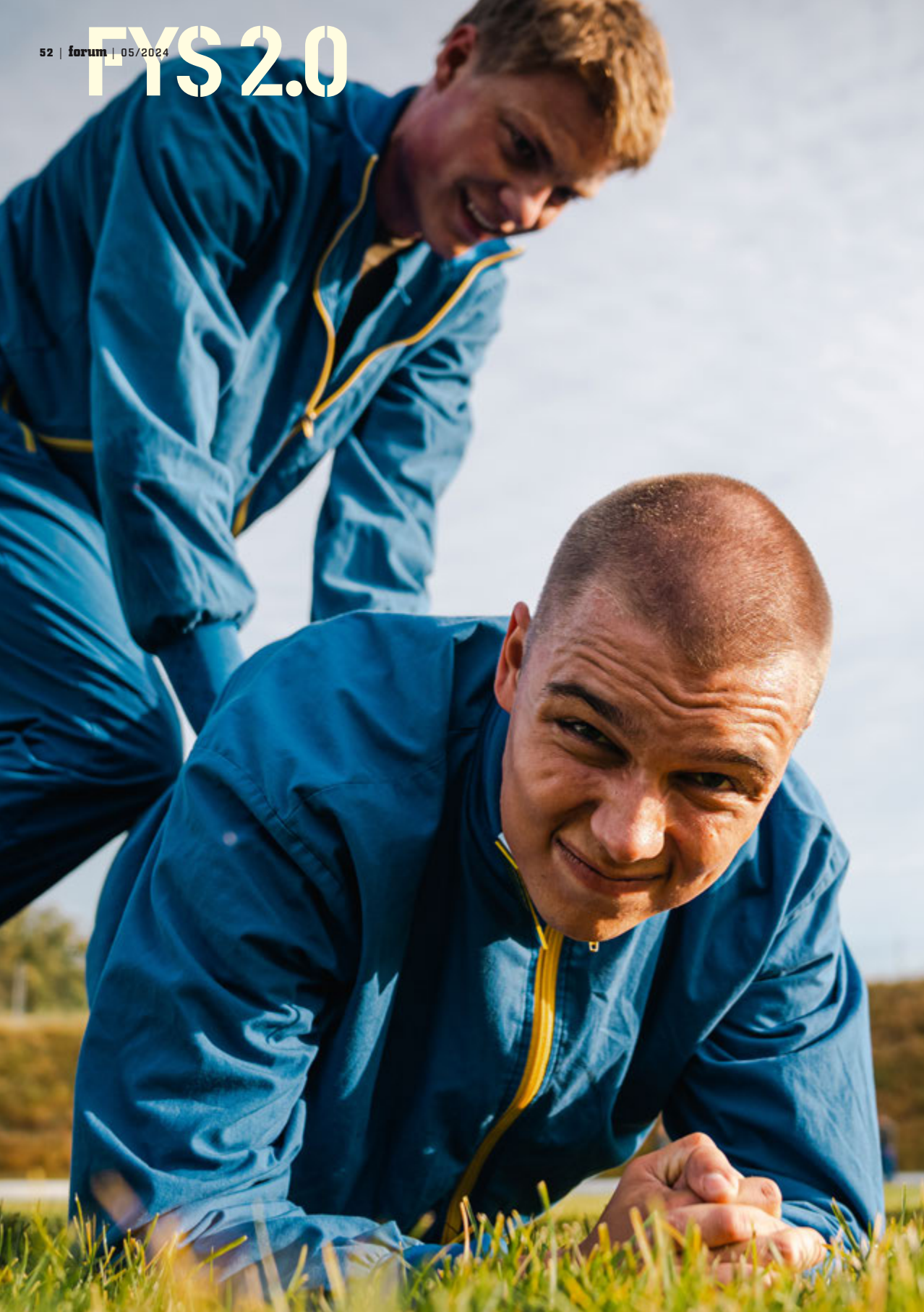
Förmågan i mörkret höjs ännu ett steg om bildförstärkaren kombineras med ett termiskt sikte, som kan se värmesignaturer i mörkret. Glädjande nog införs även ett sådant och dessa är också på väg in i organisationen. ◀

Text **Linus Ehn/FST Komm**

Foto **Försvarsmakten**

Mono 22/23 med hjälmfäste.

FYS 2.0

LV 6 BAKOM

NYTT FYSPROGRAM

LV 6 HAR TILLSAMMANS MED FMIF TAGIT FRAM ETT NYTT TRÄNINGSKONCEPT FÖR VÄRNPLIKTIGA SOM SKA STÄRKA KROPPEN INFÖR DEN PÅFRESTNING SOM LUMPEN INNEBÄR. OM DET FALLER VÄL UT KAN HELA FÖRSVARSMAKTEN ANAMMA KONCEPTET SOM EN DEL AV DET NYA MFT – MILITÄR FYSISK TRÄNING SOM KOMMER ATT LANSERAS INOM KORT.

Text & foto Anders Fall/Lv6

DET ÄR MÅNDAG morgon och en pluton värnpliktiga från Luftvärnsregementets grundutbildningsbataljon tränar i par. Men det är inte BRAK-övningar de gör. Träningskonceptet som kallas Militär fysisk träning, MFT är nytt och varierar mellan par-övningar och stretch, konditionsträning och statisk belastning av muskler.

– Man håller inte på med samma sak hela tiden utan ändrar så det blir inte tråkigt. Man känner att man blir starkare och starkare för varje gång, säger Filipa Lind, som tränar ihop med sin kamrat genom att lägga extra kroppsvikt på övningar som plankan.

– Det känns bra. Vi utgår från ett schema och kör hela kroppen. Det funkar, man känner sig aktiv och svettas, säger Alfred Annerberg som är värnpliktig soldat.

PLUTONSBEFÄL LEDER PASSEN

UNDER VINTERN KOMMER träningen flyttas in i gymmet där marklyft och andra liknande övningar ska stärka kroppen på ett annat sätt för att motverka skador. I passen finns också en stretchrutin för att öka rörligheten. Det är de värnpliktiga plutonsbefälen som fick ta utbildningen till sig under den första tiden efter inryck. Nu är det de som håller i passen.

– I varje pluton finns det någon som håller i träningspassen. Jag är en av dem. Man får vara med och peppa på så de gör bra ifrån sig. Vi följer en plan och nu är vi inne i andra fasen så de utmanas lite mer, säger Axel Holmberg.

Jesper Lindberg på Lv6 idrottsavdelning har varit med och tagit fram konceptet som bygger på att stärka kropparna som ska tåla den belastning värnplikten innebär. Träningen kommer pågå på prov under 2024/25 och kan bli ett nationellt träningskoncept för hela Försvarsmakten.

– Det känns som förbandet tagit det till sig. Det är roligt att få chans att påverka, säger Jesper Lindberg. ◀

Löpning med "kamratbroms".

Sidplanka med "kamrattryck".

Bålstyrka minskar risken för överbelastning av ryggen.

Dips på kamrat med utsträckta ben.

Övningar i stridspar är en "icebreaker" och vänjer rekryterna vid fysisk kontakt med varandra.

ROYAL SUÉDOIS

Fram till grundandet 1792 av Krigsakademien – dagens Militärhögskolan Karlberg – behövde en ung svensk med officersaspirationer söka sig till en utländsk krigsmakt för att få utbildning och erfarenhet. I hundra år existerade ett regemente i Frankrike, *Royal Suédois*, där många svenska officerare gjorde sin första praktik i professionen.

Text *Per Iko/Försvarsmakten*

URSPRUNGET TILL regementet är förlusten i ett slag. Nederländerna, England, Tyskromerska riket, Spanien, Sverige och Savojen hade 1686 förenat sig i en koalition riktad mot Frankrike. Orsaken var en tronföljdsstrid i grevskapet Pfalz vid Rhen. I slutet av oktober 1688 inledde franska trupper en belägring av fästningen Philippsburg. Pfalziska tronföljdskriget, även kallat ▶

VÅ: Erik Sparre (1665–1725) blev den första av nitton ur släkten Sparre som tjänstgjorde i Royal Suédois. Målning av Nicolas de Largillierre. HÖ: Två franska officerare vid regementet, kompanichefen Henri-Thomas Reubell med hans brorson Jean-Jacques Reubell som fanförrare, sedermera general under Napoleon. Tavlorna finns på Nationalmuseum.

Nioårskriget, var därmed ett faktum.

Sverige understödde Nederländerna med fem regementen värvade i Tyskland och ett sjätte, uppsatt ur garnisonsregementena i Göteborg, Malmö och Landskrona. I slaget vid Fleurus i södra Belgien den 1 juli 1690 blev de allierades trupper besegrade. Sammantaget tillfångatogs kanske 5 000

soldater, varav 536 kom från de svenskvärvade regementena.

Krigsfångarna erbjöds tjänstgöring i den franska armén. Svenskarna anvisades till ett främlingsregemente organiserat av den schweiziske officeren Jean-Henri Leisler. Regimentet sattes in i Spanien med fyra svenska officerare. När Leisler sårades dödligt under fälttåget den 18 juli 1694 efterträd-

des han av Erik Sparre. Att regimentet fått en svensk befälhavare medförde att antalet officerare från Sverige ökade. En rulla från 1705 upptar 80 officerare, därav 35 svenskar.

40 SVENSKAR PER ÅR

DEN FRANSKE KUNGEN

Ludvig XV tillmötesgick den 30 oktober 1742 en önskan från den svenske kungen Fredrik I

Kopia av en fana från "det ärorika franska regementet [...] med namnet Le Royal Suédois" överlämnades 1938 av prins Bertil. Den klipptes sönder den 11 juni 1940 vid Oinville-sur-Montcient för att inte falla i tyskarnas händer.

Curt von Stedingk (1746–1837) hade börjat som sous-lieutenant vid Royal Suédois 1766 och blev befälhavande överste 1784. Målning av Per Krafft d.y.

Ända till dess upplösning 1940 förde 89e régiment d'infanterie traditionerna vidare efter Royal Suédois, som här i förbandstecknet.

då han gav regementet hedersnamnet Royal Suédois. Förste regementschef och överste under det nya namnet blev Josef Magnus Sparre. På regementets fälttecken syntes den svenska anknytningen. Kompanifanorna var fyrdelade där två fält förde de svenska tre kronorna och två Folkungaättens gyllene lejon över tre strömmar. I mitten var det franska riksvapnet placerat.

En bakgrund som volontär kunde innebära en officersbefattning i Royal Suédois. Löjtnanten Jakob Leslie lyckades i december 1745 värva ett femtiotal kaptener och 78 löjtnanter och fänrikar under en resa till Stockholm. Regimentet bestod då av fyra bataljoner med vardera sex kompanier.

Antalet svenska officerare vid Royal Suédois var omkring 40 per år grovt räknat. Sammanlagt kan det ha rört sig om över 400. Hälften av dessa bör ha fått krigserfarenhet när regementet under 1700-talet

deltagit i Frankrikes olika krig. Åter i Sverige påverkade detta sällan beföringsgången. De vunna kunskaperna blev till nytta först då officeren hamnade i en stridssituation.

UPPHÖRDE 1791

NÅGRA UNDANTAG FINNS. Per Scheffer kom i tjänst vid Royal Suédois 1745 och ledde senare

von Stedingk, även han sedermera svensk fältmarskalk 1811.

Efter den franska revolutionen infördes ett förbud mot alla främlingsregementen. Royal Suédois omvandlades 1791 till 89:e linjeregimentet. Endast några få svenska officerare fanns då kvar. Året efter brändes de gamla svenskinspirerade fälttecknen utanför

¶ Åter i Sverige påverkade detta sällan beföringsgången. De vunna kunskaperna blev till nytta först i en stridssituation. ¶

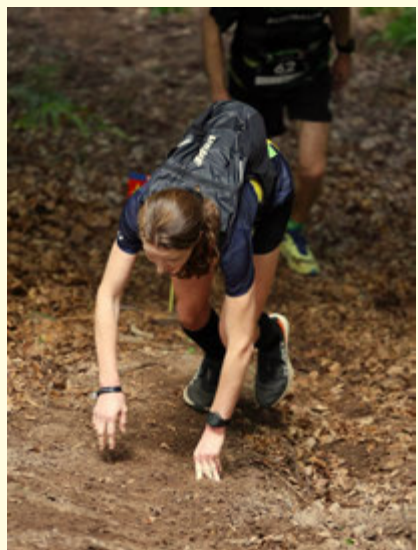
en brigad i strid. Han lämnade fransk tjänst 1761, blev i följd chef för Savolax, Kronobergs, Upplands och Skaraborgs regementen, tills han utnämndes till fältmarskalk 1778.

Från 1760 var regementschefen – colonel propriétaire – snarare ägare än fältherre. Den sista blev Axel von Fersen d.y. 1783, medan det praktiska befälet – colonel commandant – inledningsvis fördes av Curt

kyrkan i Valenciennes.

Den 15 mars 1994 överlämnade Carl XVI Gustaf i närvaro av president François Mitterrand i en ceremoni i Paris en fana efter 1776 års kompanimodell till Frankrikes 3:e infanteriregemente, arvtagare till 89:e linjeregimentet. Fanan hade skänkts av Per Sparre, en nutida ättling till Royal Suédois förste svenske befälhavare. ◀

SKYRUN: JERNBERG

Den största utmaningen under ett lopp, som kan pågå i över fyra timmar, är att få i sig tillräckligt med energi. Tillfällen för återhämtning är också få och korta under ett Skyrun-lopp.

Den riktiga belöningen får man när man kommer upp på toppen och möts av den fantastiska utsikten. Så förklarar Louise Jernberg varför hon fastnat för Skyrunning. En helg i början av september fann hon sig just i ett sådant ögonblick. På toppen av ett berg i spanska Soria – med en VM-medalj i guld runt halsen.

SKYRUNNING ÄR EN typ av terränglöpning som uppfunns av italienern Marina Giacometti under tidiga 90-talet. Loppen delas in i tre olika distanser; Sky (20–49 km), Ultra (50–99 km) och Vertikal (5 km). Samtliga genomförs i brant lutning där de olika distanserna har olika krav på minsta höjdskillnad.

Den kortaste distansen måste ha en höjdskillnad på minst 1 000 meter och den längsta distansen en skillnad på 3 200 meter.

FASTNADE FÖR TVÅ ÅR SEDAN

LOUISE JERNBERG ÄR kapten och stabschef på Logistikenheten vid Upplands flygflottilj, F 16. Trots att hon numera kan titulera sig världsmästare inom Skyrunning är hon relativt ny inom sporten. Första loppet i Skyrunning sprang hon förra året.

– Jag har alltid älskat att springa, men det var lite drygt två år sedan jag fastnade för traillöpning vilket ledde mig till Skyrunning. I grunden är det naturupplevelsen som lockar mig mest, det är fantastiskt vilka platser löpningen

har tagit mig till, säger hon.

Att träna på att springa uppför berg är svårt, inte minst i Uppsala. Istället lägger hon timmarna på att springa längre distanser och letar gärna upp branta backar. Långa pass på lutande löpband har det också blivit. I dag springer hon upp emot 15 mil i veckan och tränar i princip varje dag.

– Men jag har varit noga med att öka försiktigt. När jag började träna mer målinriktat för kanske två år sedan låg jag på omkring sex mil i veckan. I dag har jag en tränare som hjälper mig med träningsupplägget, säger hon.

Eftersom ett lopp kan ta fyra och en halv timme är den största utmaningen att få i sig tillräckligt med energi under loppets gång. Louise brukar

GS HÖJDARLOPP

Louise Jernberg är högst medveten om att dagsformen ofta är avgörande för tävlingsresultatet. Och uppenbarligen hade hon en bra dag när VM avgjordes.

därför äta och dricka inom vissa tidsintervaller. Under ett Skyrun finns det även få tillfällen till återhämtning; möjligtvis går det att få ner pulsen något genom att gå i de allra brantaste och mest kuperade avsnitten. Den mentala delen av sporten är därför avgörande.

Vad tänker du på under loppet?

– Jag försöker dela in det i flera delmål. Jag kanske siktar på kommande kilometern, eller nästa backe. Sen påminner jag mig själv om att verkligen njuta också, att ta in omgivningen, säger Louise.

ÖDMJUK INFÖR TÄVLINGAR

HON HADE HOPPATS på en topp-tio-placering i VM men lyckades springa i mål som nummer ett. På grund av ett

gott resultat även i den kortare distansen bara två dagar innan vann hon även guld i kombinationen.

– Jag har alltid inställningen att jag ska göra mitt bästa och sedan får jag se hur långt det räcker. Jag är ödmjuk inför att när det kommer till tävlingar som dessa så är dagsformen helt avgörande. Och jag hade bevisligen en väldigt bra dag, säger hon.

Närmast väntar EM i Skyrunning nästa år och denna gång deltar hon som en toppfavorit.

– Ja och det känns ju lite märkligt, men också oerhört kul och utmanande, säger Jernberg. ◀

Text **Kristoffer Olofsson/F 16**

5 TRÄNINGSTIPS FRÅN LOUISE

- » Trappa upp löpningen långsamt.
- » Variera passen med olika tempon, underlag och sträckor.
- » Spring i den miljö du trivs bäst i – hitta glädjen.
- » Värm upp ordentlig. Ju kortare och snabbare sträcka du ska springa, desto längre uppvärmning behövs.
- » Träning av styrka och rörlighet är ett nödvändigt komplement till löpningen.
- » Kolhydratrik kost är viktigt, både för energi och minskad skaderisk.

BROSCHYR MED FOKUS PÅ BEREDSKAP FÖR KRIG

”Om folk läser den nya broschyren, tar den till sig och förbereder sig, så bidrar de också till försvarsansträngningarna.”

JONAS HELMERSSON/FÖRSVARSMAKTEN

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har i samarbete med Försvarsmakten och andra myndigheter tagit fram en ny version av broschyren ”Om krisen eller kriget kommer”. Den skickas snart ut till samtliga hushåll i Sverige.

– Den är framtagen för att förbereda svenska folket för den nya säkerhetspolitiska situationen, att det militära hotet har ökat, med krig i vårt närområde, och att Sverige är allierade i

Nato. Det handlar om totalförsvaret, vilket är en angelägenhet för alla, säger Michael Malm, på Försvarsmaktens totalförsvarssektion.

Den nya broschyren har större fokus på Sveriges beredskap för krig än den som kom ut 2018 och ger konkreta råd hur man förbereder sig och hur man ska agera.

– Om folk läser den, tar den till sig och förbereder sig, så bidrar de också till försvarsansträngningarna, landets

motståndskraft och vår samlade förmåga att hantera kris och krig, säger Michael Malm.

Den tryckta broschyren skickas ut från och med den 18 november.

Michael Malm konstaterar också att det som står i broschyren plus lite till återfinns i Försvarsmaktens utbildningspaket Totalförsvarskunskap.

– Det är vårt bidrag till att öka insikten och kunskapen om totalförsvaret och var och ens roll och ansvar i kris och krig.

SILVERSKYTTE

ANNA BENSON, ANSTÄLLD på Lv6, fortsätter att imponera och skriva idrottshistoria. Med en silvermedalj i Paralympics i Paris visade hon sin enorma skicklighet och precision inom skyttesporten. ”Nu känns det jätteskönt. Det var ganska jobbigt att vara en av medaljfavoriterna och en lättnad att kunna leva upp till förväntningarna”.

Silvermedaljören Anna Benson jobbar på Lv6 i Halmstad. Hon har även ett silver från Paralympics i Tokyo 2021.

CITATET

”Vilken matig personaltidning. Imponerande! Och bra kartreportage!”

Medarbetare på Lantmäteriet om Försvarets Forum

DET ULTIMATA UTEKÖKET!

KOKKÄRRA 24 HAR levereras nu till Försvarsmakten. Den har varmluftsugn, dieseldriven spis och klarar en hastighet på 80 km/h! Läs mer på fmv.se.

TAR NI RUBEL?

TRÖTT PÅ ATT LETA landningsplats när du dragit en repa med din gamla Blocket-Gripen? Du är förmodligen inte ensam. När Försvarsmaktens tidigare flygbas i Åmsele gjorde entré på Hemmet fick mäklaren fullt sjå med att arrangera visningar och svara på frågor. Såklart! Det är inte varje dag de kan erbjuda 2 100 meter landningsbana, hangar, servicebyggnader och mer. Allt som allt på totalt

153 hektar. (Hur stort det är? Well, Gamla stan i Stockholm är ungefär 40 hektar stort.)

Mäklaren tror dock inte att det bara är Cruise-wannabe 's som hört av sig. De menar att "möjligheterna är stora" (häpna här!) och föreslår motorsport, skogsbruk, solcellspark. Flygbasen togs i bruk 1960, men Försvarsmakten sålde den när politikerna bestämt att det var färdigkrigat i världen.

Den ägs sedan 2005 av tre privatpersoner, som köpte den för 2,6 miljoner kronor.

DJUPT NORGESKÄMT

HUR SÄNKER MAN en norsk ubåt? Simma ner och knacka på luckan! Den klassiska vitsen mötte den norske fartygschefen Henrik Surlien efter att den svenska ubåtsräddningsfarkosten, URF, varit nere vid hans ubåt för att öva undsättning av besättningen. Historien utspelades under ubåtsövningen Dynamic Monarch 24 som hölls i norska farvatten. Ännu har ingen lyckats utreda vem som ligger bakom det uppslupna tilltaget. Men enligt vad Till sist-redaktionen erfar ska Surlien och hans besättning ha uppskattat det.

P.S. Hälsningen "gott mit you", GMY, är en vanlig välgångshälsning inom ubåtskretsar.

I varje nummer av Försvarets Forum presenterar någon från Statens försvarshistoriska museer ett av alla de föremål som finns i samlingarna. Här berättar Bo Bjerkerot om en radio som användes i ett norsk-svenskt samarbete mot tyskarna.

NORSK SPIONRADIO

UNDER 1944–1945 etablerade de allierade militära baser på svensk mark vid den norska gränsen. Operationen gick under täcknamnet Sepals och hade till uppdrag att spana på den tyska verksamheten inne i Norge samt utföra sabotage-räder. Detta var ett samarbete mellan de allierade länderna och Sverige. Baserna låg i fjällstugor nära den svensk-norska gränsen.

Radiomottagaren i Armému-

seums samlingar har tillhört svenske Birger Isberg som var aktiv i den svenska underrättelsetjänsten C-byrån. Birger var fänrik vid skidlöparbataljonen vid I 19 i Boden, men hade också hemliga uppdrag som att ledsaga norrmän från Stockholm till Sepalsbaserna.

NAZISPANING

I SLUTET AV 1944 fick Birger i uppdrag att i Naimakka tillsammans med två norrmän

spana på de nazityska trupper som jagades av finska och sovjetiska arméer. Det är i detta uppdrag radiomottagaren troligen användes.

Radiomottagaren är av typ 31/1 utvecklad av den norske motståndsmannen Willy Simonson för brittiska Special Operations Executive (SOE). Uppskattningsvis tillverkades 50 000 exemplar av denna radiomottagare varav ca 5 000 släpptes över Norge och Sverige. ◀

Radiomottagaren har tillhört Birger Isberg som var aktiv i den svenska underrättelsetjänsten C-byrån.

BERIDNA
HÖGVAKTEN

Bevara
kulturarvet
– bli medlem!

Bli medlem

Foto: Marielle Andersson Gueye

Den beridna vaktparaden är en kulturinstitution med anor från 1700-talet som väcker stolthet och glädje idag, mer än någonsin. Tillsammans kan vi se till att den traditionen finns kvar även i framtiden. Idag finansierar föreningen inköp och utbildning av de 80 hästar som ingår i

Försvarsmaktens verksamhet, samt står för hälften av de direkta kostnaderna som foder och annat som en häst behöver. Det är inte längre staten som bekostar hästarna, utan föreningen och dess medlemmar. Med ditt medlemskap bidrar du till att traditionen lever vidare!

Läs mer: www.beridnahogvakten.se/bli-medlem

Carl Bennet AB

Stockholms Händelskammar

Novare

Stockholm
The Capital of Scandinavia

SEB

GRAND HÔTEL
STOCKHOLM SWEDEN

VOLVO

WALLENUS LINES

Schwallbe

REGAL
FÖRVALTNING AB

SVENSKT TENN

SAAB

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

EN DOMÄN – EN CHEF

Överstelöjtnant Tomas Nyblom vill se en ledning där arméchefen leder alla militärregioner och uppmanar till debatt i frågan.

DENNA DEBATTARTIKEL syftar till att skapa debatt och förståelse för hur lednings- och lydnds-förhållanden kan utvecklas i markdomänen. Markdomänen är den domän som har absolut flest aktörer inblandade och är ur ett ledningsperspektiv rörigast av alla. Ska detta fungera i den yttersta av situationer så måste detta utvecklas genom förändring till "En domän – en chef" på temat i krig är endast det enkla möjligt.

Under våren 2023 genomfördes ett stabsarbete på operationsledningen med bred delaktighet. Uppdraget var att föreslå hur markterritoriell ledning skulle kunna utvecklas. Det alternativ som förordades var att arméchefen (AC) leder alla militärregioner (MR) både avseende territoriell

Det beslut som har fattats av överbefälhavaren är att behålla dagens organisation.

Efter att själv varit en del av ovan nämnda stabsarbete och även fått erfarenhet av att hantera stödet till territoriell verksamhet genom att ha planerat och genomfört världlandsstöd inom ramen för Immediate Response 24, är jag ytterligare övertygad om att förordat alternativ är det bästa. Detta ur såväl ett nationellt som en allierads perspektiv. Skälen är följande.

- En chef i markdomänen (AC) med samordningsansvar.
- C OPL får ett hanterbart kontrollspann i kommandostrukturen (fem underställda färre).
- AC får ett hanterbart antal underställda både i kommando- och uppdragsstrukturen.
- Resurserna för territoriell verksamhet ligger hos verksamhetsägaren (chef MR).

Vad krävs för att framgångsrikt

Thomas Nyblom.

- Försvarsmaktens logistikorganisation behöver utvecklas för att tydligare möta behoven i de olika militärregionerna och ledas på rätt nivå.

- Signalvärdet för ledning/lydnad och ledarskap är att utse MR-cheferna till OF6 (brigadgeneral) då det är naturligt att dessa har högre rang än de garnisons- och förbandschefer denne ska leda.

Undertecknad är väl medveten om att denna debattartikel bara skrapar på ytan av vad som behöver göras. Men vill vi ha en organisation som är mer lik i fred-kris-krig än i dag och som fungerar bättre och innebär färre friktioner i övergångarna mellan dessa olika lägen är det väl investerade resurser.

Övlt Tomas Nyblom

”Mandat måste förskjutas nedåt i organisationen så att MR-cheferna har handlingsutrymme.”

verksamhet och produktion där MR delegeras att leda samtliga organisationsenheter (OrgE) i armén inom respektive MR. Det skulle skapa en tydlig ledning och lydnad i markdomänen. Vidare skulle kontrollspannet bli mer hanterbart för både C OPL och AC.

kunna införa detta alternativ?

- Mandat måste förskjutas nedåt i organisationen så att MR-cheferna har handlingsutrymme för sitt uppdrag.

- Det kräver en förstärkning av planeringsförmågan för produktion på respektive militärregional stab.

SKRIV EN INSÄNDARE! Helst kort. Mejla till ff-red@mil.se innan den 13 nov 2024.

BILDEN

Foto Zacarias Johansson/
Försvarsmakten

NIO ÅR TILL ÄNDA

Avgående ÖB Michael Bydén kände viss lättnad vid överlämnandet av kommandostaven till Michael Claesson, men även vemod. "Organisationen och människorna i den har blivit som en familj. Nu är det dags att flytta ut ur huset."

B Posttidning
Ej retur

FÖRSVARSMAKTEN

Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

MÖD
KRAFT
SPÄNST

KUSTJÄGARKOMPANIET REKRYTERAR

Soldater, Specialistofficerare och Officerare

Ansökan är öppen mellan 1 nov och 1 dec
jobb.forsvarsmakten.se

